AMSTELSTRALER

Mededelingenblad van de VERON Afdeling Amstelveen

30e jaargang nr. 1, maart 2009

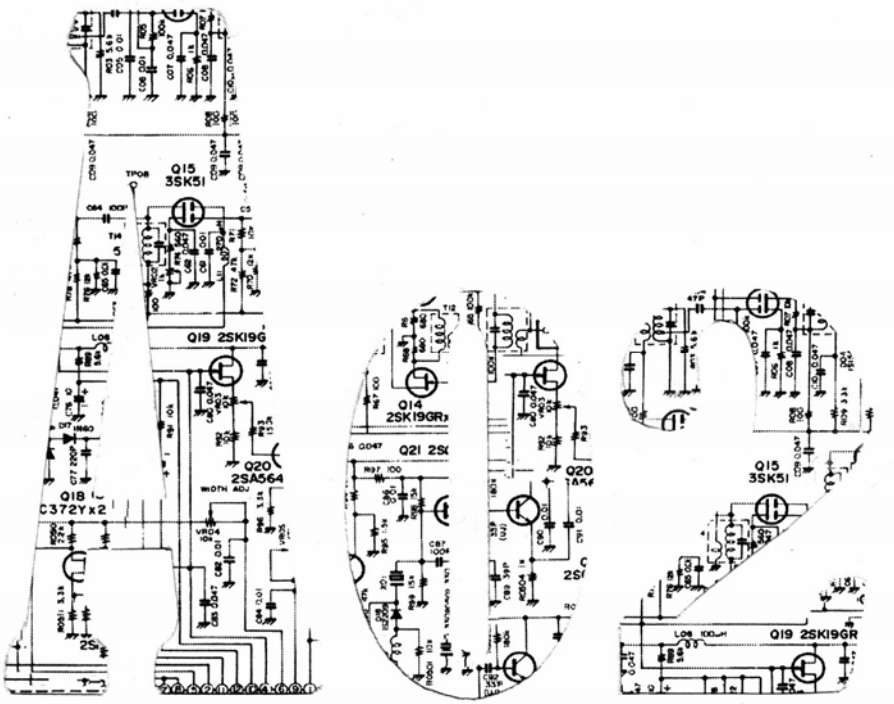

In dit nummer o.a.: Scheveningen Radio exit …
PAØCG - 60 jaar geleden
Nieuwe QSL-manager
Radio op Reis

BOUW & AANNEMERSBEDRIJF JMM

Nieuwbouw

Verbouw

Renovatie

Onderhoud

Bouwkundig advies

Jan Meijer

Oostermeerweg 61, 1184 TT Amstelveen
Tel.: 06 - 53 122 162
Fax: 020 - 472 2728

e-mail: bouwbedrijfjmm@cs.com

Wij doen precies wat u graag wilt!

Ook hulp bij antenneplaatsingen met speciaal tarief voor leden Veron-afd. Ø2
Aanvragen via Geert, PA7ZEE

VERON AFDELING AMSTELVEEN AØ2

Voorzitter: *waarnemend:*
Ben Emons PB2BN
Turfschip 161
1186 XG Amstelveen
Tel. 020-6437560
pb2bn@planet.nl

Secretaris: *wie meldt zich aan??*
pi4asv@amsat.org

Penningm.: Theo Scheltes PA1TO
Kedoestraat 16
2022 EN Haarlem
Tel. 023-7851392
Gironr. Afdeling: 6257637
(ook voor de leesmap)

Bestuurslid: Bert Burkels PE1DHR
pe1dhr@burkels.eu
Lex Peters PE1CVJ
pe1cvj@tiscali.nl
Luis de Freitas, PA3GJP
luis@freitas.nl

Leesmap: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

QSL-Mngr.: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

Redactie: Monika Pouw-Arnold PA3FBF
pa3fbf@veron.nl

Homepage: www.pi4asv.nl

Bijeenkomst elke 2e maandag en laatste donderdag van de maand bij ACPA, Ouderkerkerlaan 15, Amstelveen.
Aanvang 20.00 uur.

HET CLUBSTATION PI4ASV IS QRV

Woensdag: 20.00 uur op 145.400 MHz
Dit is de huisfrequentie waar leden van de afdeling vaak op te vinden zijn.

Vrijdag: 21.00 uur op 3579 kHz CW-ronde ter bevordering van de telegrafie-vaardigheid, of gewoon omdat u de oudste vorm van radiocommunicatie graag beoefent.

Zondag: 21.00 uur op 51.500 MHz.
Verschillende inmelders werken dan met surplus materiaal wat altijd boeiend is, mede door de specifieke eigenschappen van de 6 meter band.

Inmelden (ook van buiten de afdeling) wordt zeer op prijs gesteld, evenals rapporten van luisteramateurs.

Inhoudsopgave:

Bestuur en PI4ASV 3
Agenda 4
Van de Voorzitter 4
Nieuwe QSL-Manager.....5
Scheveningen Radio exit … 6
Van de Redactie 7
CD Maritime Radio-Telegraphy.....8
PAØCG - 60 jaar geleden 8
Radio op Reis.....12

Overname van artikelen en/of schema's is slechts toegestaan met volledige bronvermelding. Aanbieders van artikelen en schema's ter publicatie, worden geacht bekend te zijn met de bepalingen, zoals in de auteurswet omschreven en deze bepalingen ook strikt na te leven.

AGENDA

9 maart 2009
Lezing door Jos Disselhorst PA3ACJ.
Jos vertelt en demonstreert alles over de oscilloscoop. Zou u willen weten hoe dit nuttige apparaat ten volle te benutten, zorg dan tijdig aanwezig te zijn. U mag ook de eigen scoop meenemen, dan legt Jos uit wanneer je aan welke knopjes moet draaien of drukken voor het gewenste effect.

26 maart 2009
Technische avond voor het oplossen van problemen, knutselen en afregelen.

6 april 2009 = Gewijzigde datum !
De reguliere avond valt dit jaar samen met 2e Paasdag.
Besloten is om de Huishoudelijke Vergadering, ter bespreking van ingediende voorstellen voor de 70e vergadering van de VERON Verenigingsraad, één week naar voren plaatsen.

30 april 2009 = **Koninginnedag**
Of de **Technische avond** dan doorgang moet vinden is twijfelachtig. Wij zullen u tijdig informeren.

11 mei 2009
Lezing door Harm Munk PE2HRM
met als titel: Radio astronomie voor de (zend)amateur.
We maken een verkenning door het elektromagnetisch spectrum, van 20 km golflengte tot 20 cm, en staan steeds op opvallende golflengten stil bij de mogelijkheden op radio astronomisch gebied voor amateurs.

28 mei 2009
Technische avond voor het oplossen van problemen, knutselen en afregelen.

VAN DE VOORZITTER

Beste mensen,

Het jaar 2009 is alweer een aardig eind op weg. Nog even en het voorjaar komt eraan met allerlei activiteiten binnen en buiten de VERON.

Op 12 januari heeft de jaarvergadering van onze afdeling A02 plaatsgevonden. Reeds in het najaar van 2008 was bekend dat de voorzitter, Geert, PA7ZEE, en de secretaris, Koert, PA1KW, niet langer beschikbaar waren voor deze functies in 2009. Ondanks herhaalde vermelding zowel in Amstelstraler als op de website www.PI4ASV.nl is er geen reactie gekomen vanuit de afdeling om zich verkiesbaar te stellen voor één der functies. Bij de aanvang van de jaarvergadering is er vijf minuten pauze ingelast opdat men zich alsnog kandidaat kon stellen. Uit de aanwezige leden, bestuur en 15 leden, meldde zich niemand. Daar ik als één der oprichters van de afdeling het niet verantwoord vond om dan maar de afdeling op te heffen heb ik mij als waarnemend voorzitter gemeld. De afdeling functioneert mijns inziens zo goed met twee avonden per maand en een prachtig lokaal dat opheffing en opgaan in b.v. de afdeling Amsterdam voor iedereen een achteruitgang zou betekenen. Na het akkoord door de vergadering neem ik het

voorzitterschap voorlopig waar. Elders in dit blad vindt u een lijst met namen van de vijf bestuursleden.

U zult begrijpen dat mijn waarneming ooit eindig is en ik verwacht in de loop van 2009 een tweetal kandidaten uit de afdeling te vinden die alsnog per januari 2010 zowel het voorzitterschap als het secretariaat over gaan nemen. U weet dus nu dat bij ontbreken van deze twee kandidaten uit een afdeling met HONDERD leden dat het het eind kan betekenen van de afdeling A02, hoe jammer ik dat ook zal vinden.

Na overname van de hamer van Geert heb ik aangegeven de twee bijeenkomsten per maand in 2009 te continueren. Het is namelijk de kernactiviteit van de afdeling en dat bindt ons allen. Ook is het mijn intentie één velddag te organiseren begin juni. Dit laatste hangt af van het vinden van een betaalbare generator en toilet, eventueel met een PIPO-wagen en de vergunning om het gebruikelijke gemeenteterrein ook dit jaar te gebruiken. Deelname aan de velddag betekent dat u zelf voor uw spullen zorgt, zoals zender, antenne, mast, lunch, enz. Het bestuur is niet UW KRUIWAGEN om spullen van zolder te halen en aan- en af te voeren. Indien u toch iets van zolder nodig heeft dan dient u het ZELF te regelen na tijdig overleg met het bestuur. Op het terrein is ruimte genoeg om te experimenteren met de antenne die u altijd al had willen maken om tijdens uw vakantie QRV te zijn zoals onze oud-voorzitter Geert op dit moment doet vanaf Gran Canaria.. Er is veel expertise aanwezig die (ongevraagd) commentaar zal geven ...

Tot slot werden Geert voor 8 jaar voorzitterschap en Koert voor 1 jaar secretaris bedankt.

P.S. Graag uw aandacht voor de jaaragenda zoals die op de website onder activiteiten te lezen is. Daar vindt u de laatste informatie inclusief eventuele wijzigingen van onderwerp of tijdstip. Zoals u ziet zijn er later in het jaar nog avonden ZONDER een spreker op de 2e maandag. Lijkt me iets wat ook door U ingevuld kan worden met een praatje over onderwerpen die het zendamateurisme raken. Op 9 februari j.l. heb ik dit alsnog inderhaast ingevuld om de aanwezigen een lezing te presenteren. Niet moeilijk en u leert er als spreker zelf ook wat van!

73, Ben, PB2BN

PA1TO
NIEUWE QSL-MANAGER !

Met onmiddellijke ingang is nu Theo, PA1TO, de nieuwe QSL-manager van RØ2. Op 2-2 jl. officieel, en op 9-2 jl. daadwerkelijk heeft hij na 6 jaar noeste dienstverlening van Wim, PA3ALG, de bekende QSL-tas overgenomen

SASE
Het werk voor Theo zou veel makkelijker worden, indien leden, die niet naar de afdelingsavonden komen om daar hun QSL-kaarten op te halen, deze bij hem gaan opvragen per meegestuurde SASE. Theo's adres staat in de colofoon.

Binnengekomen QSLs
Op http://www.pi4asv.nl/service/index.html zijn de calls gelist, waarvoor QSLs aanwezig zijn bij de manager! Wordt lopend geactualiseerd = reuze handig.

SCHEVENINGEN RADIO EXIT ...

"Old stations never die, they only fade away"
Van Monika E.L. Pouw-Arnold—PA3FBF

Nadat het nieuwe gebouw van kuststation Scheveningen Radio (PCH) in november 1971 groots in bedrijf werd gesteld door prinses Beatrix d.m.v. een overgedimensioneerde (sein-) sleutel, is na sluiting van PCH op 31-12-1998 om 16.00 uur onder grote belangstelling van de media nu het definitieve einde ook aan dit pas 37 jaar oude gebouw gekomen.

Voor de sloop van het gebouw nu gedurende drie weken in november 2008 interesseren zich nú echter slechts nog twee IJmuidense kranten ...
Generaties scheepsmarconisten wereldwijd werkten vanaf 1904 - gebruiksklaar zijn van de radiotelegrafie - met Scheveningen Radio op de diverse midden- en kortegolfbanden. Ontelbare noodsituaties werd men de baas! Scheveningen Radio was wereldwijd beroemd om haar correcte, snelle en adequate hulp en niet te vergeten de lieftallige telefonistes, hun heldere stemmen doordrongen de ether beter dan mannenstemmen.

Nederlandse telegrafisten, telefonisten en telexisten hielden van "hun PCH"! Alleen nog veel herinneringen van nu over geheel Nederland verspreide medewerk(st)ers van Scheveningen Radio - en wereldwijd - blijven achter. Enkele hebben al hun belevenissen op PCH behalve in boeken ook op internet geplaatst, en velen zullen hopelijk nog volgen.

Wat minder bekend is: waarvoor diende die opvallende grote rood geschilderde hoorn-antenne op het dak van PCH?

Info van o.a. PA1HR (ex-PA3EZQ)/Hans Remeeüs, die met 17 jaar al op PCH kwam te werken:
Hier kwamen de signalen vanuit Kootwijk via NERA/Nederhorst den Berg via de toren in de Waarderpolder/Haarlem binnen, gesuperponeerd op UHF. De ontvangst van de kortegolf banden werd geconverteerd naar een kleiner bereik in de kortegolf. Bijvoorbeeld de 12 MHz werd geconverteerd naar de 5 MHz. De 16 en 22 MHz gingen naar andere bandjes. Alleen de 4 en de 8 MHz werden op de daadwerkelijke frequenties ontvangen. De afstemschalen van de Siemens ontvangers waren netjes aangepast op deze conversies. Andere ontvangers niet, maar toen wist iedereen het inmiddels uit het hoofd.

Dit veelvuldige converteren had wel tot gevolg, dat PCH soms "iets dover" leek dan b.v. Norddeich Radio/DAN. PA3DEU/Dick Klijn vertelt erover: "Ik weet nog goed dat ik in het nu gesloopte gebouw 's avonds aan de 22 Mc zat, om 22:00 uur de band zo dood als een pier was (ruis, ruis, ruis), ik tegen 23:00 naar huis ging en daar op de 21 MHz amateurband nog een uurtje de hele wereld werkte!" .

De signalen (laag frequent en "gesleutel") van PCH naar Kootwijk gingen gewoon via draadjes in de grond.

Er is rond 2000 een erg mooi uitgevoerd boek over Scheveningen Radio verschenen, "Het wakend Oor", waarin door medewerk(st)ers over hun werk, de sfeer en ook het door PCH beïnvloede privé-leven wordt verteld.

Misschien is dit boek nog verkrijgbaar in het 'Museum voor Communicatie' (voorheen 'PTT-museum') in de Zeestraat 82 in Den Haag. Tel. 070 - 3307500, eMail: info@muscom.nl. 's Maandags gesloten. Foto's: PA1HR (2); fritshoutgraaf (1)

VAN DE REDACTIE

Monika E.L. Pouw-Arnold - PA3FBF

Die staat nog helemaal onder de indruk van de sloop van het PCH-gebouw. Een era, die net na 1900 begon, gaat nu ook aan wal zichtbaar ten einde!

Wim, PA3ALG, heeft mij met zoveel verve geïntroduceerd in de AS hiervóór, dat ik nu maar hoop, aan de verwachtingen te kunnen voldoen. Even over mij: van 2000 t/m 2005 heb ik met een groepje amateurs een landelijk verspreid CW-magazine uitgebracht, waarmee we immers pas na 5 jaar helaas moesten stoppen doordat er nauwelijks nog kopij beschikbaar kwam. Voor meer over mij/ons zie website www.hellemonster.com.
Onze AS blijft ongewijzigd in lay-out, want hij is helemaal áf, te danken aan Wim PA3ALG. Er valt niets meer te "verbeteren". De nieuwe redactie zal haar best doen, de AS met interessante artikelen te vullen. Mooi zou zijn, als deze grotendeels uit regio Ø2 afkomstig zouden zijn!
Wat erg leuk zou zijn: artikelen van de jongste leden in onze afdeling te kunnen plaatsen! Jullie zijn hierbij uitdrukkelijk uitgenodigd om te berichten, of en hoe jullie de hobby promoten, of over jullie knutselprojecten of ook om CW te leren.

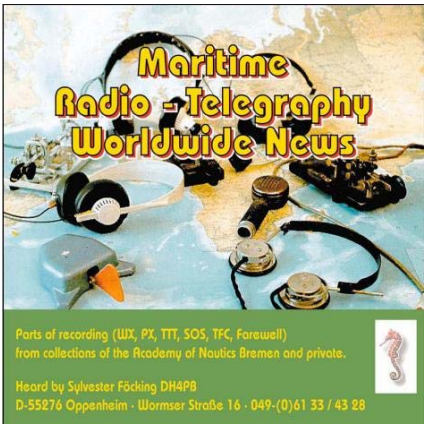

Nu de betekenis van de kortegolf bij de maritieme communicatie marginaal is geworden, is de tijd aangebroken voor de geschiedschrijving op dit gebied. Daarbij levert de verslaglegging door betrokken telegrafisten natuurlijk een bijzonder interessante bijdrage.

De Duitse radio-officier en zendamateur Sylvester Foecking (roepletters: DH4PB) heeft een CD-album samengesteld met ca. 2 uur aan historische opnamen uit de wereld van de maritieme kortegolf. Het materiaal is deels afkomstig uit zijn eigen archief en deels geleend van de nautische beroepsopleiding in Bremen. Zo zijn uitzendingen van bekende stations als Norddeich Radio, Scheveningen Radio, Land's End Radio en Halifax Radio voor het nageslacht vastgelegd.
Het gaat om allerlei soorten uitzendingen en berichten, waaronder noodoproepen (SOS), stormwaarschuwingen, ijsbergwaarschuwingen, maar ook reguliere weerberichten.

De prijs is 13,00 Euro incl. verzendkosten. Te bestellen bij Sylvester Foecking, Wormser Str. 16, 55276 Oppenheim / DL. eMail: sylfoecking@seefunker.de.

Van dit bedrag is 2,50 Euro bestemd voor de vereniging van radio-officieren in Bremen, die zich tot doel heeft gezet, alles over radio op zee te verzamelen en te archiveren. Een zeer prijzenswaardig initiatief!

DH4PB stuurt de rekening samen met de CDs, vooraf betalen hoeft niet.

Het CD-album is in 2 versies verkrijgbaar: één met een gesproken Duitse inleiding, één met een Engelstalige. De Engelse versie bevat wat meer Engelstalige uitzendingen i.p.v. Duitse.
Voor meer zie www.seefunker.de.

Monika Pouw-Arnold - PA3FBF

PAØCG - 60 JAAR GELEDEN

ERWIN DAVID, NU G4LQI EN VE3ZTH

Al in de oorlog had ik over zendamateurisme gelezen in het Jongensradioboek van Leonard de Vries. Dat boek had ik gekocht om te leren een kortegolf ontvanger te bouwen om het oorlogsnieuws van de BBC te kunnen beluisteren toen de Engelse middengolfzenders door de bezetter gestoord werden.
Morse, met een fluitje, had ik al op padvinderij geleerd en in 1946 verbeterd met oefeningen ten huize van PAØJHK in den Haag, op de fiets te bereiken vanuit Delft waar ik destijds op kamers woonde.
Eind 1946 deed ik zendexamen op het kantoor van de Radio Controle Dienst in

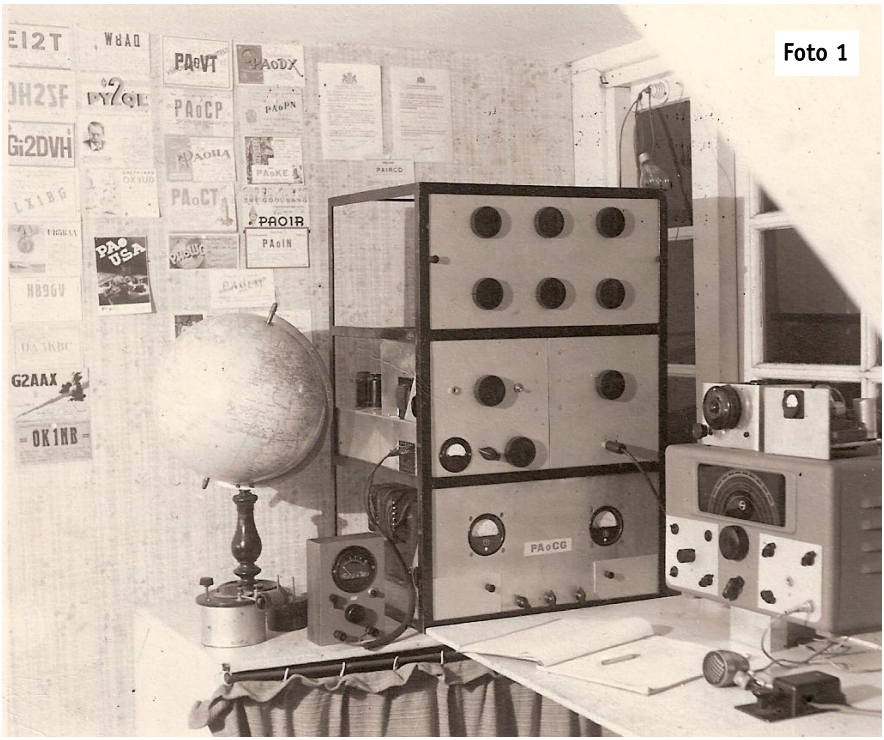

Foto 1

Den Haag. Dat werd mondeling afgenomen. door de heer van Emden, bijgenaamd Sinterklaas vanwege diens destijds vrij ongebruikelijke baard. Heel persoonlijk ging dat destijds in zijn werk. Ik moest een schema van een triode oscillator en een voedingsapparaat tekenen, vragen over de reglementen beantwoorden en morse nemen met 8wpm. Een week later had ik mijn persoonlijke zendmachtiging en de stationslicentie PA0CG in huis maar dat was niet alles. Voordat je in de lucht mocht komen moest je zender in situ geïnspecteerd worden, voornamelijk om aannemelijk te maken dat je het maximum toegestane vermogen van 50W input in de eindtrap niet zou overschrijden. Die inspectie gebeurde pas maanden later, want mijn zender moest in mijn ouderlijk huis in Naarden komen te staan en niet in Delft. Ik had toen een geleende Collins 'surplus' Amerikaanse marinezender en -ontvanger model TCS12 en een Windom antenne voor 14MHz, gespannen tussen de schoorsteen en een paal in de achtertuin. Die antenne kon ik ook op 3,5 en 7MHz tegen aarde afstemmen maar met de shack in een zolderkamertje was dat niet erg effectief en op sommige frequenties was de microfoon te heet met RF om aan te pakken! Gelukkig zat mijn seinsleutel zowel als mijn zend-ontvangchakelaar goed geïsoleerd in een bakelieten huisje. In 1948 woonde ik weer thuis in Naarden en had voldoende materiaal en onderdelen bij elkaar gescharreld om de installatie in **foto 1** te bouwen. Inmiddels was het toegestane zendvermogen

APRS
ZELFBOUWPROJECT

Automatic Position Reporting System voor 2-meter

Steeds meer zendamateurs houden zich bezig met APRS via de 2-meter band. Een prachtige methode voor plaatsbepaling en localisatie. Inmiddels zijn er diverse modems, interfaces, GPS ontvangers, etc. te koop of zelf te bouwen. En het liefst wil je natuurlijk een aparte zendontvanger speciaal voor APRS, zodat de 'gewone' set beschikbaar blijft voor het maken van verbindingen. Museum Jan Corver beschikt momenteel over een grote partij gebruikte Bosch KF161 mobilofoons die ideaal zijn voor deze toepassing. De mobilofoons zijn door ons reeds van het juiste kristal voorzien (144.800 MHz) en zijn volledig afgeregeld. Een aansluitschema is bijgevoegd, zodat je zelf de randapparatuur eenvoudig kunt aansluiten.

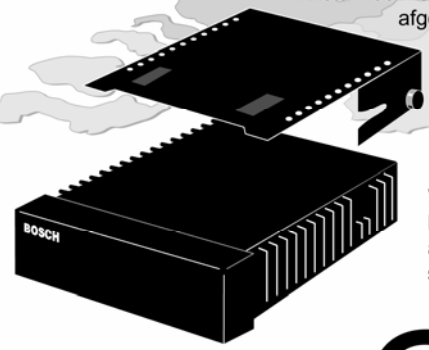

Voor de prijs hoef je het niet te laten... De omgebouwde en afgeregelde Bosch KF161kost slechts:

€ 16,-

inclusief BTW, exclusief verzendkosten
afhalen kan natuurlijk ook!

Verkoop in Noord-Nederland via
Rob Spijker PE1RJY
Tel: 0515572988

MUSEUM JAN CORVER
MUSEUM VOOR RADIOZENDAMATEURISME

Museum Jan Corver, Broekkant 1, 6021 CR Budel • e-mail: ws19@iae.nl
Het museum is geopend op elke 1e en 3e zaterdag van de maand

Binnenkort is onze vernieuwde website beschikbaar op http://www.jancorver.org

op 28MHz tot 100W input verhoogd, dus daar moest alles voor berekend worden.
Op een plank in het onderste vak van het rek stonden de voedingen, 225V voor de HF en LF voortrappen en de ontvanger, en 450V voor de platen van de zend- en modulator eindbuizen. De modulator zou 50W kunnen afgeven maar een echte modulatietransformator voor dat vermogen was onbetaalbaar. Een ontvanger voedingstrafo moest als zodanig dienst doen en daarmee kon ik net een RF input van 50W verstaanbaar moduleren.
Rechts in het middenvak stond de zender voor de toen populaire vijfmeterband, 58 – 60MHz. Ik kocht een Duitse tankzender met twee zendbuizen RL12P35. De eerste was een ECO (electronic coupled oscillator) op 14,5MHz met output op 29MHz. De tweede was bedoeld als rechtuit versterker maar met gekortwiekte plaatspoel gaf die als verdubbelaar voldoende 59MHz output om een zelfgebouwde eindversterker met een 829B dubbeltetrode in klasse C uit te sturen. Voor die band maakte ik een drieelement 'plumbers delight' Yagi. Door het stoppen van de productie van militaire vliegtuigen waren aluminium buizen heel goedkoop te krijgen. Als feeder had ik een lengte coax uit een Duitse bunker. De isolatie daarvan bestond uit keramische kralen.
Links in het middenvak van het rek staat de HF zender. Zoals beschreven in het destijds populaire Jones Handbook bestond die uit een kristaloscillator/ VFO op 3,5 MHz, een verdubbelaar naar 7MHz, een verdubbelaar/verdrievoudiger naar 14/21MHz en een verdubbelaar naar 28MHz. Die keten bestond uit drie ontvanger eindbuizen, een ontvanger bandschakelaar en tweekringsbandfilters tussen de trappen. Het stuurrooster van de eindtrap, met een Duitse zendbuis RL12P50, werd afgetakt op het bandfilter van de te zenden frequentie. Een anodekring voor iedere band, met aftakking voor de antenne, was op het bovenste paneel in het rek. Dat allemaal af te stemmen was een hele kluif waarvoor ik eerst een roosterdiposcillator moest bouwen. Die heb ik beschreven in Electron van september 1948.
Om de zender output te schatten gebruikte ik een 40W gloeilamp als dummyload. Die hangt bij het raam op **foto 1**.
Over antenne aanpassing maakte men zich destijds geen zorg. Ik stemde af op maximum spanning, aangetoond door een neonlampje of TL buis bij de antenne doorvoer of op maximum stroom met een golfmeter die een gloeilampje als indicator had. Het bezit van zo'n golfmeter, met frequentie grafieken als ijking, was verplicht. Op **foto 1** staat die op het kastje voor de aardbol .
De ontvanger bestond uit een 1V2 MF omroepdoos met daarvoor een mengtrap met de oscillator vast afgestemd voor iedere band. De mooie kast en schaal was van een Philips scheepsontvanger die destijds voor Radio Holland bestemd was. Op de ontvanger staat het vijfmeter voorzetapparaat en de bijbehorende voeding. Op de tafel de Duitse luchtmacht seinsleutel en de Ronette kristalmicrofoon.De ontvanger bestond uit een 1V2 MF omroepdoos met daarvoor een mengtrap met de oscillator vast afgestemd voor iedere band. De mooie kast en schaal was van een Philips scheepsontvanger die destijds voor Radio Holland bestemd was. Op de ontvanger staat het vijfmeter voorzetapparaat en de bijbehorende voeding. Op de tafel de Duitse luchtmacht seinsleutel en de Ronette kristalmicrofoon.

Wij hadden in het Gooi destijds veel loca-

le vijfmeter activiteit, maar het streven was om alle elf provincies op die frequentie te werken.

Een goede gelegenheid daarvoor was de jaarlijkse VERON vijfmeter contest. Om mijn kans te vergroten besloot ik om mijn station op de Larense watertoren op te stellen. Het zenderrek zonder het HF gedeelte, een geleende USAF BC348 ontvanger met mijn voorzetapparaat, de beam, een stoel en proviand voor een etmaal werden in mijn vaders auto vervoerd en met grote moeite de trappen opgezeuld. Daarbij had ik de hulp van mijn Haagse vriend David Vermeulen, PAØRE, die een paar dagen bij ons gelogeerd had, maar voor het begin van de contest moest vertrekken. De spullen werden in het huisje boven het platte dak opgesteld. **Foto 2.** De beam, op een 2 m mastje, werd aan de railing vastgesjord; hij kon met de hand gedraaid worden.

De ontvangst was fantastisch maar aan de zender haperde iets – normale draaggolf maar geen modulatie! Omdat ik verwachtte dat sommige stations alleen naar AM zouden uitluisteren en dus zuivere CW niet zouden horen haalde ik de afvlakcondensatoren van de hoogspanningsvoeding af. Het resultaat was telegrafie met een afschuwelijke toon die door iedereen gehoord werd. Het resultaat was uitstekend. Alle elf provincies en Frankrijk gewerkt en een medaille in de contest.

Een grappige bijkomstigheid: Toen het donker werd, landden wel 20 postduiven op de railing van het platform om daar de nacht door te brengen, maar niet ongestoord: iedere keer dat ik de zender sleutelde vlogen zij op, cirkelden rond tot ik ophield met zenden, en gingen dan weer zitten.

RADIO OP REIS

Ervaringen met een
portabel amateurstation
Geert Paulides - PA7ZEE

PA7ZEE/mm

De reizen die mijn XYL en ik maakten, waren tot 2007 altijd met ons schip. Dat was een sterke stalen motorsailer van 10 m met twee masten en een klein stuurhuis.

Op de achterste mast, de bezaansmast, had ik een ATAS-antenne van Yaesu gemonteerd. Dat is een verticale antenne

van 1,5 m met een spoel er onder, een schroevendraaierantenne dus. Met de FT-100 ingebouwd boven de kaartentafel in het stuurhuis was de antenne af te stemmen van 40 m tot 70 cm. Op zich een prima antenne waar ik ook mooie DX-verbindingen mee heb gemaakt. Het eerste type kreeg na een jaar nukken en de reparateur kreeg van Yaesu te horen dat de ATAS eigenlijk niet bedoeld was voor buitengebruik. Vreemd voor een mobiele antenne, vonden de reparateur en ik. Een paar jaar later bracht Yaesu een verbeterde versie uit die meer waterdicht was. Dat was inderdaad een verbetering, zij het dat afstemmen op 40 m soms gewoon niet lukte. Toen de brugwachter bij Kornwerderzand de brug dicht draaide terwijl wij daar nog onder lagen, sneuvelde behalve mijn beide masten met verstaging, ook de ATAS. Er was inmiddels alweer een verbeterde versie die echter nog steeds dezelfde kuren vertoonde. In 1996 vonden we onszelf niet goed genoeg meer voor de Noordzee. Na een tocht met een rot zee, waarin je 12 uur of langer was heen en weer gesmeten, duurde het langer dan een nachtje slapen om te herstellen en dan hoor je naar onze mening niet meer op zee. We hebben ons schip met pijn in het hart verkocht. Niet gemakkelijk als je samen 40 jaar hebt gevaren.

PA7ZEE/p

Toen we dat besluit namen, hebben we wel gezegd dat we zouden blijven reizen zolang als onze conditie dat toe zou laten. Er is zoveel moois te zien op deze wereld.

Natuurlijk gingen er spullen mee om een amateurstation onderweg op te bouwen. Ik had al wat jaren ervaring met portabel werken tijdens onze februarivakanties in EA8. Daar gaat de FT-100 mee en een 'vishengelmast' van 12,5 m, ingeschoven 1,4 m. Ik heb daar genoeg ruimte om een inverted V van 2 maal 18 meter op te stellen. De voedingslijn is 300 ohm TV-lint. Met een simpel tunertje - de MFJ-971 en de 100 W van de FT-100, heb ik leuke verbindingen gemaakt vanaf dat eiland in de Atlantische Oceaan. Tijdens de PACC lukten de verbindingen altijd beter dan de QSO's met afdeling 02, hi.

Voor korte vakanties met de auto heb ik de KX-1 van Elecraft gebouwd. Daar heb ik eerder over geschreven in 'Festina Lente' in Amstelstraler 29-4/dec. 2008.
Pas las ik op het Internet, op de site van de ARRL, nog het volgende over de KX-1. Glen W7AU brak zijn been terwijl hij een wandeltocht door de Cascade Mountains aan het maken was. Hij zag kans om met een simpele draadantenne en zijn KX-1 een verbinding te maken met Bob N7ODM in de 40 m-band op een afstand van ongeveer 1000 km. Na het opnemen van de in morsecode geseinde verlangde hulp, informeerde Bob N7ODM de Search and Rescue organisatie in het desbetreffende gebied. Deze evacueerde Glen W7AU op tijd met een helicopter.

ZL/PA7ZEE/p

In het voorjaar van 2008 hebben we een reis geboekt naar Nieuw Zeeland. Het zou een rondreis worden van 6 weken in november/december, met een ter plaatse gehuurde camper. De vliegbagage moest beperkt blijven tot 20 kg per persoon. Voor het onderdeel Radio bleef niet veel over.

Ik besloot om in ZL-land als QRP-station te gaan werken. De FT-817 is klein genoeg om met de stekkervoeding in een cameratas te passen. Toen was er de

vraag van de tuner. Na lang zoeken ben ik uitgekomen op de automatische tuner T1 van Elecraft. Dit kleine wonder (11,2x6,3x2,3 cm) kan in 128 stappen een L van 0-7,5 µH en een C van 0-1300 pF schakelen. Omdat ik in die periode opnieuw zichtproblemen had, heb ik de T1 niet zelf gebouwd. Een goede kennis heeft deze mini tuner meegenomen uit de VS op een moment dat de dollar historisch laag stond t.o.v. de euro. Maximum vermogen 20 W en heel lang werkend op een 9 V batterijtje. Omdat ik weer met een balanced line wilde voeden, kwam er tussen de voedingslijn en de T1 een mini balun van QRP-products.

Als mast ging een ex-life boat antennemast mee van 8 m, ingeschoven 50 cm. Ik maakte weer een inverted V maar nu van 2 x 10 m, gezien de te verwachten ruimte op een camping, Thuis heb ik de boel in de tuin opgesteld om proef te draaien, met bevredigende resultaten. Ik kon QRV zijn van 40 m tot 70 cm met deze antenne en de sprietantenne van de FT-817.

In het oude dorp heb ik bij voorheen 'Jan Patat', hoek Dorpstraat /Middeldorpstraat, een flinke cameratas gekocht. Naast de radioapparatuur, paste daar ook de kleine ASUS EEE 900 laptop in met voeding. In het zijvak de manuals en het mini logboek dat mijn XYL voor mij heeft gemaakt. Het geheel woog iets meer dan de toegestane 5 kg voor een cameratas, maar heeft geen moeilijkheden op luchthavens veroorzaakt.

De laptop was bedoeld voor het schrijven van een reisdagboek en voor internetgebruik onderweg. Daarnaast is de PSK-mode ook goed in QRP te doen. Omdat de laptop was voorzien van Linux, was het even zoeken naar een geschikt PSK-programma. Met veel hulp van Dick, PC1D is er een uitstekend werkend programma compleet met een logboek, op de ASUS gekomen. Van Wim PA3ALG nam ik een interface over waarin jumperwires op maat moesten worden gemaakt voor de FT-817. Toen ik dat had gedaan volgens de documentatie en de gegevens van het Internet, werkte de boel niet. Veel erger was dat de FT-817 daarna ook niet meer werkte. Omdat dit 10 dagen voor ons vertrek gebeurde, werd een nieuwe FT-817 besteld die op de DvdRA werd geleverd.

Ervaringen in ZL-land

Het leukste van de opbouw van een portabel amateurstation vind ik elke keer weer de uitdaging om in de lokale situatie, de antenne op te stellen. Op de campings waar wij zijn geweest, krijg je een plaats toegewezen tussen andere campers die soms ver weg en soms wat dichterbij staan. Het eerste kijk ik naar een object om de mast aan vast te maken met de grote trekbandjes die ik van huis heb meegenomen.

Dan is het kijken naar de richting en naar de mogelijkheden om de draden van de inverted V heen te spannen. De einden van de antennedraden heb ik voorzien van hele lichte perspex-isolatoren van DX-Wire. Vanaf die isolatoren gebruik ik dun zwart dynema koord naar een boom of een ander geschikt object. Omdat die afstand nogal wisselt, heb ik extra koord om zonodig te verlengen.

Op één situatie na heb ik steeds een antenne kunnen opstellen zonder problemen met de andere campinggasten of de beheerder.
Het is natuurlijk wel zaak om de antennedraden en de afspankoorden zo hoog te spannen dat er geen onderdoor rijdende campers in blijven haken. Die ene keer liepen er bovengrondse elektriciteitsleidingen vlak naast onze plek; ik verwachtte daar veel QRM van.
De telescopische antennemast zakt bij wisselende temperaturen in elkaar. Door op elke overgang een stukje plakband te zetten, werd dat voorkomen. Het opzetten van de antenne neemt ongeveer 20 minuten.

Het opstellen en aansluiten van de FT-817, de tuner met mini balun, de microfoon, de voeding en de mini paddle gaat in 10 minuten.

In ZL-land is het doodstil op 2 m en 70 cm, ook in en nabij steden als Auckland, Wellington en Dunedin. In Christchurch heb ik via de repeater met een amateur een leuk gesprek gehad. De 40 m-band komt het eerst tot leven na 0600z. Een uurtje later gebeurt er ook wat op 20 m, maar de meeste verbindingen heb ik op 40 m gemaakt. De beste DX was op 40 m in CW met EA6BH in Palma de Mallorca met een 579-rapport en DK3FW - op een afstand van 18385 km = 2285 miles per watt - met een 449-rapport; niet gek voor mijn vijf wattjes in twee draadjes van 10 m! In beide gevallen was de inverted V met een tophoek van ongeveer 120 graden en van bovenaf gezien ook 120 graden in westelijke richting. Er zijn overigens altijd complimenten als je vertelt dat je QRP werkt. Uit Nederland hoorde ik PD1DX werken met een JA-station over de Noordpool in SSB. Soms een keihard signaal en daarna weer een beetje bibberig maar steeds goed te verstaan. In CW hoorde ik de harde signalen van PG1G. Helaas hoorden beide stations mij niet.
Ik heb verschillende amateurs gewerkt in ZL en VK die uit Nederland waren geëmigreerd. Ook is er vanuit VK, een Nederlandstalig amateurnet met Henk VK2GWK ex PA0ADC. Zijn XYL is Agnes Tobbe ex PA3ADR en oud algemeen VERON-voorzitter.

Samenvattend

Radio op reis is weer een ander aspect van onze prachtige Hobby. De uitdaging is om met een minimum aan spullen en een eenvoudige antenne, leuke verbindingen te maken. Het doet een beroep op je creativiteit, kennis van propagatiemogelijkheden en antennes/voedingslijnen om dat te bereiken. Het werken met klein vermogen voegt daar nog een extra dimensie aan toe.

Amsterdamseweg 151

1182 GT Amstelveen

Tel: 020-4419463

Fax: 020-4457412

E-mail: info@stevab.nl

Voor bereikbaarheid, openingstijden en productinformatie:
http://www.stevab.nl

Elektronica-onderdelen

Elektra-materiaal

Reparatie van Radio/TV/Video's en

Klein huishoudelijke apparaten, ook

Computers en computeronderdelen

Korting op vertoon van uw VERON AØ2 lidmaatschapsbewijs

AMSTELSTRALER

Mededelingenblad van de VERON Afdeling Amstelveen

30e jaargang nr. 2, juni 2009

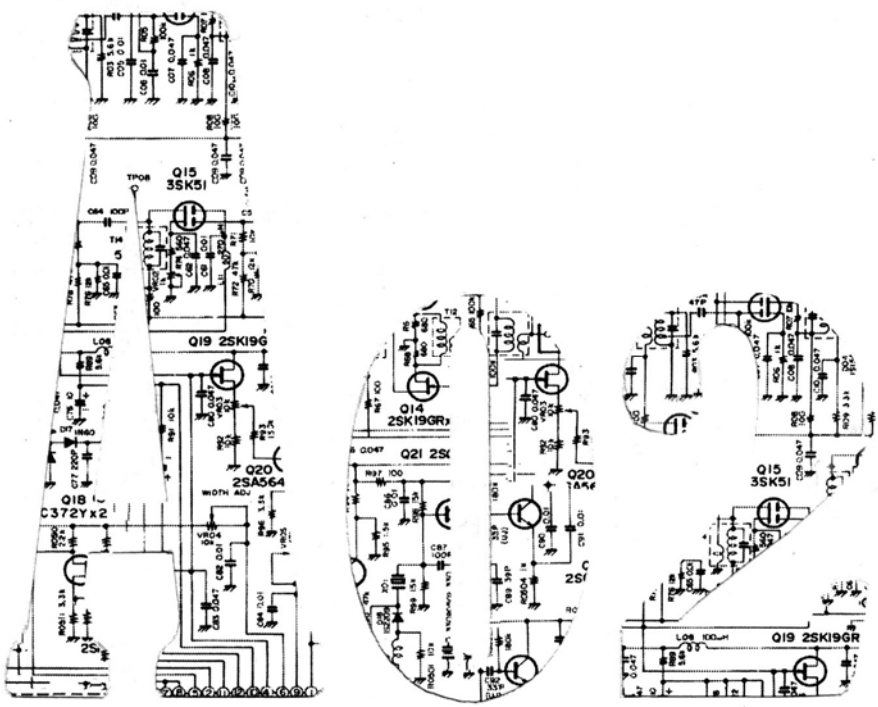

In dit nummer o.a.:

Hoe de Mullardlamp naar Leiden kwam

De antenneklus—deel 1

De ontwerpen van PAØKSB op de zelfbouwtentoonstelling DvdRA 2009

BOUW & AANNEMERSBEDRIJF JMM

Nieuwbouw

Verbouw

Renovatie

Onderhoud

Bouwkundig advies

Jan Meijer

Oostermeerweg 61, 1184 TT Amstelveen
Tel.: 06 - 53 122 162
Fax: 020 - 472 2728

e-mail: bouwbedrijfjmm@cs.com

Wij doen precies wat u graag wilt!

Ook hulp bij antenneplaatsingen met speciaal tarief voor leden Veron-afd. Ø2
Aanvragen via Geert, PA7ZEE

VERON AFDELING AMSTELVEEN AØ2

Voorzitter: *waarnemend:*
Ben Emons PB2BN
Turfschip 161
1186 XG Amstelveen
Tel. 020-6437560
pb2bn@planet.nl

Secretaris: *wie meldt zich aan??*
pi4asv@amsat.org

Penningm.: Theo Scheltes PA1TO
Kedoestraat 16
2022 EN Haarlem
Tel. 023-7851392
Gironr. Afdeling: 6257637
(ook voor de leesmap)

Bestuurslid: Bert Burkels PE1DHR
pe1dhr@burkels.eu
Lex Peters PE1CVJ
pe1cvj@tiscali.nl
Luis de Freitas, PA3GJP
luis@freitas.nl

Leesmap: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

QSL-Mngr.: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

Redactie: Monika Pouw-Arnold PA3FBF
pa3fbf@veron.nl

Homepage: www.pi4asv.nl

Bijeenkomst elke 2e maandag en laatste donderdag van de maand bij ACPA, Ouderkerkerlaan 15, Amstelveen.
Aanvang 20.00 uur.

HET CLUBSTATION PI4ASV IS QRV

Woensdag: 20.00 uur op 145.400 MHz
Dit is de huisfrequentie waar leden van de afdeling vaak op te vinden zijn.

Vrijdag: 21.00 uur op 3579 kHz CW-ronde ter bevordering van de telegrafie-vaardigheid, of gewoon omdat u de oudste vorm van radiocommunicatie graag beoefent.

Zondag: 21.00 uur op 51.500 MHz. Verschillende inmelders werken dan met surplus materiaal wat altijd boeiend is, mede door de specifieke eigenschappen van de 6 meter band.

Inmelden (ook van buiten de afdeling) wordt zeer op prijs gesteld, evenals rapporten van luisteramateurs.

Inhoudsopgave:

Bestuur en PI4ASV 3
Agenda 4
Van de wnd. Voorzitter 4
Van de Redactie 5
PA1KW 5
De Antenneklus (deel 1) 6
Morse op Straat 5
De ontwerpen van PAØKSB 8
Oudpapier-container 9
Hoe de Mullardlamp
naar Leiden kwam.....11

Overname van artikelen en/of schema's is slechts toegestaan met volledige bronvermelding. Aanbieders van artikelen en schema's ter publicatie, worden geacht bekend te zijn met de bepalingen, zoals in de auteurswet omschreven en deze bepalingen ook strikt na te leven.

AGENDA

6/7 juni 2009
Velddagen 2009. Computeraars: zie e-mail Lex Peters/PE1CVJ dd. 16-4 jl.

8 juni 2009
Nog geen gegevens beschikbaar.

25 juni 2009
Technische avond voor het oplossen van problemen, knutselen en afregelen.

Juli t/m augustus 2009
Geen bijeenkomsten tijdens de vakantiemaanden. .

VAN DE WND. VOORZITTER

Er zijn al enige maanden in het jaar 2009 gepasseerd en de zomer staat voor de deur. De tijd om aan onze antennes te sleutelen, deel te nemen aan het VERON Pinksterkamp of onze vakantie met of zonder radio voor te bereiden.

Dit keer wil ik iets schrijven over twee activiteiten die binnen de afdeling plaatsvinden.

Het eerste weekend van juni vindt de CW-velddag plaats en ook onze afdeling zal daar zoals gebruikelijk aan deelnemen. Graag nodigen we dan ook de sleutelaars uit om hun kunsten te laten zien en horen. Daarnaast is natuurlijk iedereen welkom want zo'n weekend slaagt alleen als we er met zijn allen aan meewerken. Op onze website www.pi4asv.nl vindt u alle informatie. De nadruk zal liggen op zelf uw spullen installeren en natuurlijk genieten van het bestelde mooie weer.

Binnen onze afdeling houdt Geert, PA7-ZEE, zich op eigen initiatief bezig met het geven van techniekles op basis en voortgezet onderwijs scholen in Amstelveen. Dit gebeurt binnen het kader van leerlingen vertrouwd maken met techniek. Hij gebruikt daarbij een kristalontvanger als voorbeeld en laat in een achttal lessen naast enige theorie ze zelf deze ontvanger bouwen. Het is telkens weer leuk om te zien dat ze aan het eind van de cursus met een werkende ontvanger naar huis gaan. Hij heeft daarbij hulp van enige leden nodig van binnen en buiten onze afdeling. Echter er haken soms helpers af omdat ze verhuizen of om andere redenen. Graag attendeer ik u op deze activiteit omdat het door de jaren een aantal nieuwe, jonge, leden heeft opgeleverd. Enigen hebben inmiddels een novice licentie gehaald en zo blijft ons ledental redelijk stabiel. Ik kan me voorstellen dat u niet continu aan deze cursussen kan meewerken maar één keer een achttal lessen van ongeveer anderhalf uur ondersteuning geven zal ook uw kijk op radio verbreden. Bel Geert op, hij kan het echt niet alleen, of zend een e-mail en kijk wat u voor hulp kan geven. Na de zomer beginnen deze lessen weer. Zijn telnr is 020-4964559 en het e-mailadres is pa7zee@hccnet.nl.

In juli en augustus zijn er geen bijeenkomsten. Ik wens u een plezierige vakantie en ik hoop u in september weer te mogen begroeten op onze eerste bijeenkomst van het nieuwe seizoen.

73, Ben, PB2BN

Van de Redactie

Maatje PA3DWS/Piet uit Haarlem, dwalend over de plaats van sloop in december jl., voorzag uw redactie van deze baksteen, echt uit het gebouw van PCH!

Verder heeft uw redactie het 3 - 4 avonden per week lekker druk met bijspijkeren van CW-(her-)intreders. Wie t.b.v. oefenen QRS-CW-QSO's wil beluisteren, kan dit doen op dinsdag t/m donderdag vanaf 21.00 LT op ± 3.563 kHz (donderdag vanaf 20.00 uur). Er zijn nog nieuwe afspraken mogelijk om per eigen sked met mij uw CW-handschrift en snelheid op te halen. Mijn e-mail-adres zie colofoon. Hpe cu.

73, PA3FBF/Monika

Enjoy the little things,
for one day you may look back
and realize
they were the big things

Benoeming van Koert Wilmink, PA1KW, tot Algemeen Secretaris

Op 24 april j.l. vond de 70e Verenigingsraad van de VERON plaats.

Ons afdelingslid Koert werd tijdens deze bijeenkomst tot Algemeen Secretaris benoemd van het Hoofdbestuur van de VERON.

Graag feliciteer ik hem namens de afdeling met deze benoeming en wens hem veel succes in die functie.

Ben, PB2BN

NIET VERGETEN !
HF-CW-VELDDAGEN
OP 6 & 7 JUNI A.S. !

"There are better ways to log off."

DE ANTENNEKLUS - DEEL 1

Van Stan de Vries - PA4SDV

Het verhaal begint vlak voordat ik vorig jaar op vakantie ging in 2008. Ik zat de website van Marktplaats af te struinen toen mijn oog viel op een advertentie van een mast met een FB 33 antenne. Het mooiste wat hierbij stond was "gratis weg te halen vóór 1 augustus" Ik meteen met een medebestuurslid van onze club gebeld om te vragen of hij hier actie op kon ondernemen, aangezien wij nog een FB 33 voor het velddagstation nodig hadden en ik op dat moment niet in de gelegenheid was om dit te regelen. Degene van wie de mast was kwam al heel snel met een tegenbericht dat hij het een goed idee vond om dit aan een club cadeau te doen, dus hij was voor onze club. Nu moest de antenne nog wel van dat dak af. Ikzelf ben niet bang voor hoogtes dus heb ik de taak ook maar meteen op mij genomen om de antenne even weg te halen en naar de club te brengen.

Op een mooie zonnige maandag heb ik samen met mijn 2 jongens deze antenne verwijderd en naar de club gebracht. Maar het was dus niet alleen de FB 33 weghalen, nee, álles moest eraf. En toen ontstond het idee, dat ik dit deel van de antenne, de mast dus, wel eens voor mijzelf kon gaan gebruiken. Tevens zat hier nog een mooie rotor bij die ook in mijn plan kon inpassen. Ik heb alles toen voorlopig bij de club gestald en ben met vakantie gegaan.

Na de vakantie ben ik de mast, die nog steeds bij de club lag, eens goed gaan opmeten om te kijken of dit met wat aanpaswerk op mijn balkon bevestigd kon worden.

Dit zou wel lukken, anders moest het gaan lukken, want hoe vaak kom je een pylonen mast tegen van 6 meter van aluminium met aangelaste platen!?

Op de vereniging heb ik eerst de oude nylonbus, die als toplager fungeerde, verwijderd en heb deze aan een bevriend zendamateur meegegeven om voor mij een bus van aluminium te draaien waar de GS 65 toplager op past.

De rotor had ook een revisiebeurt nodig en nadat ik hem open had gemaakt werd ik toch wel heel droevig.

Het hoofdtandwiel in de rotor was op 4 plaatsen gebroken en er ontbraken ook tanden aan. Daar kan ik dus niks meer

mee dacht ik, maar dan blijkt toch het internet voor de oplossing te zorgen. Ik stelde de vraag in de nieuwsgroep van zendamateurs .gelicenceerd: " Weet iemand waar ik nog een tandrad te pakken kan krijgen?" Er werden verschillende oplossingen aangedragen, totdat iemand kwam met het bericht dat een zendamateur in Baarle-Nassau deze rotoren vroeger voor zijn werk reviseerde en dat hij passende onderdelen misschien nog heeft liggen. Hij gaf het e-mail-adres en heb ik contact met hem gezocht.

Na wat heen en weer gemaild te hebben, heb ik de rotor opgestuurd naar Baarle-Nassau in de hoop dat dit weer goed zou komen.

Het eindresultaat was geweldig, voor mij althans. De rotor had inderdaad een gebroken tandwiel en de oorzaak was dat er verschillende maten kogeltjes in zaten. Daardoor was de boel te zwaar belast geweest en gebroken.

Maar hij werkt als een naaimachientje en het kostte mij maar 50 euro. Daar heb je geen nieuwe rotor voor.

Deel 2 was dus ook gereed want deel 1 (de bus voor het toplager) had ik ook al in mijn bezit. Nu moet de mast uitgevuld worden vanaf de betonnen kolom waar ik hem tegen wilde vast maken. De bevestigingsplaten die aan de mast vast gelast zaten, kwamen maar 10 cm naar buiten terwijl ik om een dakgoot van 25 cm heen moest. Dus tussen mast en kolom moest ik 15 cm minimaal uitvullen. Ik heb toen 4 ijzeren i-profielen genomen die gebruikt worden om een vangrail aan te bevestigen. Ik heb daar een paar flinke gaten in geboord zodat de M16 draadstangen daar doorheen konden. De maten van de gaten van de bevestigingsplaten van de mast heb ik meteen in de andere kant er in geboord zodat je dat niet hoeft te doen als hij om de betonnen kolom zit.

In de tussentijd dat ik op mijn onderdelen zat te wachten heb ik na mijn laatste locator contest in december mijn oude mast afgebroken en de antennes plat op het dak gelegd.

Tijdens de enkele warme uurtjes van deze winter heb ik de ijzeren uitvul-constructie aangebracht.

Toen dit allemaal gereed was heb ik 3 bevriende zendamateurs gevraagd of zij mij voor een uurtje konden helpen.
De mast zelf had ik ondertussen al naar mijn huis gehaald en via de straatzijde het dak op gehesen.

Tevens heb ik van deze amateurs een 10 elements voor 2 meter gehad en een andere FB 33 met WARC-banden dipool.

Nu had ik het heel simpel bedacht met 2 man vanaf het dak de mast laten zakken naar de bovenste bevestiging en daar 2 maal een boutje en moertje erin en dan is het eigenlijk al klaar.

De mast zelf weegt maar 15 kilo maar is

wel lang en onhandig om dit in je eentje te doen.
Nu hij eenmaal aan zijn boutjes hing kon ik verder om de onderste ijzerconstructie op maat te laten zakken en ook te bevestigen.

De mast staat cq. hangt aan mijn kolom. Nu is mijn trappetje naar het dak door de komst van deze mast eindelijk aanwezig.

Voorheen moest ik vanuit mijn portiekgedeelte eerst 8 trappen naar beneden om vervolgens bij het volgende portiek weer aan te bellen bij één van de buren om daar weer 8 trappen omhoog te gaan om bij het dakluik te komen. Dit hoeft nu niet meer.

- WORDT VERVOLGD -

MORSE OP STRAAT

In Aken/DL heerst er verbazing over de 102 met morsetekens beschilderde lantarenpalen op de 30 km lange Weißer Weg. De tekens stellen de straatnaam voor. Met meestal onbegrip reageren de inwoners. “Wat mott deze onzin?” vraagt een vrouw. Buitenaards doet het aan. Lezen kan dit sowieso niemand. “In het internet-tijdperk wordt men dus geacht om terug te keren naar de morsecode. Die ouwe oorlogsgeneratie kan er misschien nog wat mee. Ik echter niet”, snauwt ze.
De vader van deze morsetekens zit in het gemeentehuis: een creatieve kop! “Deze man heeft in Aken een monument neergezet. Dit bestaat nergens elders in Duitsland”, zegt een arbeider. Foto’s heeft hij al genomen van deze masten en ze aan zijn familie laten zien. De lantarenpalen zetten hem er verder toe aan, op internet te gaan zoeken naar de morsecode en hij houdt zich er nu mee bezig.

Oberbergische Volkszeitung 11-8-2008/dpa

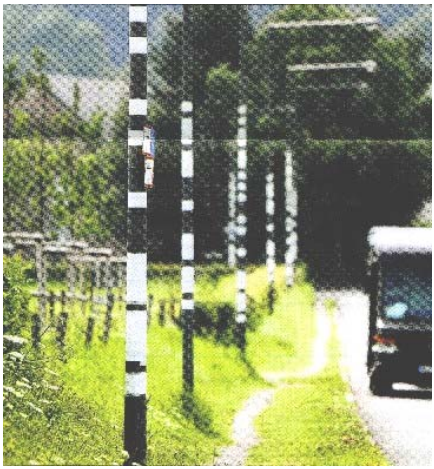

De ontwerpen van Klaas, PAØKSB op de zelfbouwtentoonstelling DvdRA 2009

van Geert Paulides— PA7ZEE

Dit jaar is het 10 jaar geleden dat Klaas Spaargaren, PA0KSB Silent Key werd.
Gezien de verdiensten van Klaas voor de wereld van de radioamateurs, is dit een goede gelegenheid om hieraan aandacht te besteden.
Als onderdeel van de zelfbouwtentoonstelling op de Dag Van De Radio Amateur 2009, zal een deel worden gereserveerd met het thema: De ontwerpen van PA0KSB.
Nogal wat amateurs hebben ontwerpen van Klaas nagebouwd, toegepast in hun eigen ontwerpen of er variaties op bedacht.

Het zou leuk zijn om al die zelfbouw op de zelfbouwtentoonstelling neer te zetten.
Heb je nog niets gebouwd van de vele ontwerpen van Klaas PA0KSB, dan zijn alle gepubliceerde artikelen van Klaas te vinden op de Electron cd-rom 2001 van de VERON.
Daarop staan naast de artikelen uit Electron ook de artikelen uit de QRP-Nieuwsbrief.
Wellicht krijg je inspiratie om alsnog wat moois te maken.

Wat bewaard is gebleven van Klaas zijn eigen soldeerwerk, is ondergebracht bij het Museum Jan Corver in Budel, waar het met zorg is opgeslagen. De conservator van het museum Cor, PA0VYL heeft zijn medewerking toegezegd om een selectie uit het werk van Klaas op te stellen op de zelfbouwtentoonstelling op de DVDRA.

Oudpapier-container...

van Monika Arnold—PA3FBF

Aan het eigen overlijden denkt niemand graag, mocht dit gebeuren door ouderdom of door ziekte of door soms een ongeval in de shack ...

Dit thema is zo belangrijk, dat ook de "Electron" en de "CQ-PA" weleens aandacht hieraan schenken.

Als een zendamateur komt te overlijden, zit zijn familie, vaak letterlijk, met de brokken. En helaas, door onkunde maken ze ook brokken. Met het opruimen van de shack komen de zo zorgzaam bewaarde boeken en tijdschriften, schema's, artikelen, QSL-kaarten alsmede – god behoede! – deze reeks tijdschriften erg vaak in de oudpapier-container terecht! *ZONDE!* Vindt u niet ook?

U hoeft ter voorkoming van zo'n catastrofe helemaal niet zo veel doen: een briefje bij de verzameling, dat boeken naar de Veron-bieb moeten en Electrons naar de Electron-bank, beiden in beheer van PAØVYL in Budel; of naar de VRZA, want die verzamelt ook oude CQ-PA's.
QSLs uit nalatenschappen verzamelt PA1AT, Gerard Nieboer in Assen! http://hamradio.nikhef.nl/veron/qsl/qslmus.htm .
Het is echt een kleine moeite. Ik heb het al gedaan.
Op uw desbetreffend briefje *(maak uw familie er op attent dat het bestaat!)* de adressen en telefoonnummers er meteen bijzetten. Dat maakt het droevige opruimwerk voor uw nabestaanden veel gemakkelijker.

73, PA3FBF

APRS
ZELFBOUWPROJECT

Automatic Position Reporting System voor 2-meter

Steeds meer zendamateurs houden zich bezig met APRS via de 2-meter band. Een prachtige methode voor plaatsbepaling en localisatie. Inmiddels zijn er diverse modems, interfaces, GPS ontvangers, etc. te koop of zelf te bouwen. En het liefst wil je natuurlijk een aparte zendontvanger speciaal voor APRS, zodat de 'gewone' set beschikbaar blijft voor het maken van verbindingen. Museum Jan Corver beschikt momenteel over een grote partij gebruikte Bosch KF161 mobilofoons die ideaal zijn voor deze toepassing. De mobilofoons zijn door ons reeds van het juiste kristal voorzien (144.800 MHz) en zijn volledig afgeregeld. Een aansluitschema is bijgevoegd, zodat je zelf de randapparatuur eenvoudig kunt aansluiten.

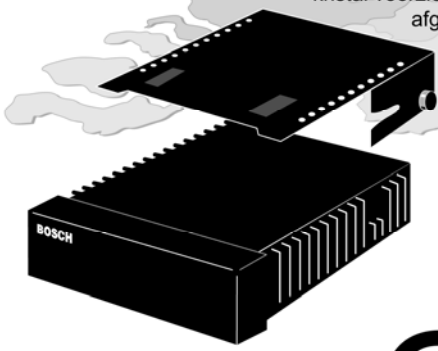

Voor de prijs hoef je het niet te laten... De omgebouwde en afgeregelde Bosch KF161kost slechts:

€ 16,-

inclusief BTW, exclusief verzendkosten
afhalen kan natuurlijk ook!

Verkoop in Noord-Nederland via
Rob Spijker PE1RJY
Tel: 0515572988

MUSEUM JAN CORVER
MUSEUM VOOR RADIOZENDAMATEURISME

Museum Jan Corver, Broekkant 1, 6021 CR Budel • e-mail: ws19@iae.nl
Het museum is geopend op elke 1e en 3e zaterdag van de maand

Binnenkort is onze vernieuwde website beschikbaar op http://www.jancorver.org

Hoe de Mullardlamp naar Leiden kwam

van Anneke Jesse

Het is al weer een tijd geleden dat Henk Jesse het aardse leven heeft verwisseld voor de Ionosferen. Zijn zender met de roepnaam PCII ligt in de catacomben opgeslagen van het Museum voor Communicatie te Den Haag. Op mijn zolder staan wat dozen met "paperassen" van vroeger.
Enige tijd geleden ben ik die dozen maar eens gaan uitzoeken en daar vond ik wat correspondentie van mijn vader uit zijn jeugd en ook deze ansichtkaart. Hij is geadresseerd aan ene Ru en die Ru heeft schijnbaar die kaart terug gegeven aan Henk. Eerst maar eens even de kaart goed bekijken.

Hij is geadresseerd aan Herrn: R Tappenbeck Grolmanstr. 63 bij Rekszki Charlottenburg Berlin.
De tekst luidt: Waarde Ru, Op het oogenblik staat bij mij weer alles in elkaar. Ik heb de versterker met de 2 Telefunkenlampen ook klaar en werkt goed. Je schrijft me zeker wel een(s), nu de groeten van Henk. Afz H.J. Jesse Jr Leidschestr. 35 Leiden Holland.
Hoewel het poststempel niet goed is te lezen, heeft Ben Koks met een computerprogramma het jaar kunnen vaststellen op 1920. Henk Jesse is dus 15 jaar jong op deze foto.

"Hoe oud was Henk Jesse, toen hij met zenders begon? " is een vraag van Anneke.
In het Philips Magazine van juni 1984, geeft Henk Jesse daar zelf antwoord op. Hij zegt daar: "Als jochies van een jaar of twaalf konden we met zoemzendertjes over een afstand van hoogstens twee kilometer met elkaar werken. Maar drie jaar later maakte ik met mijn tien Watt telegrafiezendertje al verbindingen door heel Europa."
Op deze foto zit Henk met een koptelefoon op naast twee toestellen in houten kasten. Naast de toestellen staat een seinsleutel. Hij kijkt ons zelfverzekerd aan.

Hij is er echt voor gaan zitten en de fotograaf heeft zowel Henk Jesse als zijn apparatuur goed in beeld gebracht. Anneke is benieuwd wat er aan techniek op de foto is te zien.

Ik heb de foto nauwkeurig bekeken en de onderdelen die zichtbaar zijn, kunnen benoemen. Daarbij heb ik o.a. een boek gebruikt dat ik van de familie Jesse heb gekocht na het opruimen van de zolder in Leiden enige jaren geleden. Het betreft: 'Het draadloos ontvangstation voor den

Amateur' door J. Corver, tweede herziene druk 1918 met daarin op het titelblad geschreven: R. Tappenbeck Augustus 1918. Kennelijk heeft Henk Jesse dit boek van Ru Tappenbeck cadeau gekregen.

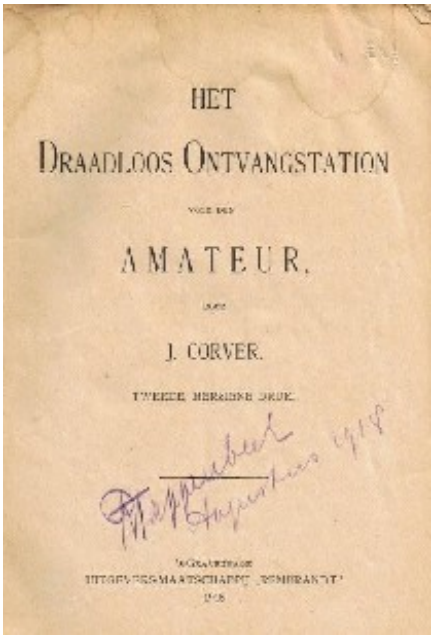
HET

DRAADLOOS ONTVANGSTATION

VOOR DEN

AMATEUR.

DOOR

J. CORVER.

TWEEDE HERZIENE DRUK.

In het hoofdstuk: XVII Signaalversterking - De drie-electrodengloeilamp, zijn woorden onderstreept en zijn, in een schematische voorstelling met twee keuren inkt, de verschillende stroomcircuits aangegeven. Dit is de enige plaats in het boek waar is geschreven. Ik vermoed dat de aantekeningen van Henk Jesse zijn.
De onderdelen die ik kan benoemen zijn:
In het linker toestel zijn drie verstelbare honingraatspoelen te zien, terwijl er ook nog twee spoelen op de tafel liggen. Tevens zijn er twee draaiknoppen te zien die vermoedelijk dienen om variabele condensatoren te bedienen. Tussen de knoppen is een schakelaar aangebracht waarmee de spoel en condensator van de primaire kring in serie of parallel kunnen worden geschakeld. Zowel aan de linkerkant als aan de rechterkant zijn vier aansluitklemmen gemonteerd. Opmerkelijk is dat er een plaatje met een opschrift onder de schakelaars is aangebracht.

Op het rechter toestel is één van de eerste Nederlandse radiolampen te zien. Het betreft hier de Philips~Ideezet "Audion", waarvan een advertentie is geplaatst achter op het eerder genoemde boek.

„Philips-Ideezet"

„Audion"

Prijs f 12.50.

„NED. RADIO-INDUSTRIE"

(T. E. „WIRELESS")

DEN HAAG.

Deze lamp kon worden gebruikt als detector, laagfrequentversterker, hoogfrequentversterker en als generator (oscillator) voor zwevingsontvangst. Ook hier zijn weer twee draaiknoppen te zien. Bij de draaiknoppen is een schaaltje aangebracht. Zowel de plaatjes als de schaaltjes waren in de handel te koop en amateurs die aan zelfbouw deden maakten daar gebruik van. Er werden in Nederland

voor 1920 al bedrijfsmatig radio-ontvangers voor particulieren geproduceerd door o.a. firma L. Bal, Technisch Bureau Wireless/N.R.I (Idzerda) en de N.S.F. Vanaf de klemmen van het linker toestel gaan verbindingsdraden naar het rechter toestel. Tevens is op de klemmen van het rechter toestel de hoofdtelefoon aangesloten. De aansluitdraden van de antenne, aarde, gloeistroom en plaatspanning ontbreken.
Het linker toestel is het afstemgedeelte van de ontvanger met een primaire en een secundaire kring die met de honingraatspoelen inductief gekoppeld zijn. Hierdoor wordt de selectiviteit van de ontvanginstallatie aanzienlijk verbeterd. Met de derde honigraatspoel wordt de mate van terugkoppeling geregeld.
In het rechter toestel vindt detectie van het signaal plaats. Immers een kristaldetector ontbreekt dus is de lamp als detector geschakeld. De knoppen op het rechter toestel duiden op het regelen van de gloeistroom en het bedienen van een variabele condensator van de tertiaire kring. Door de terugkoppeling kon de ontvanger tot genereren worden gebracht waardoor ongedempte telegrafiesignalen konden worden gehoord. Tevens vindt er door deze schakeling een aanzienlijke versterking van het signaal plaats.

Honingraatspoelen kwamen rond 1920 in de handel. De radiolamp Philips~Ideezet "Audion", werd vanaf 1918 verkocht waardoor, in combinatie met het poststempel, de datum van de foto kan worden bepaald. Henk Jesse schrijft op de ansichtkaart over Telefunken lampen. Op de tafel voor het rechter toestel ligt een lamp met vier pennen. Dat zou een Telefunkenlamp van het type RE11 kunnen zijn. Deze werd ook vanaf 1918 geproduceerd.
Op mijn verzoek heeft Ben Koks ook de afbeelding van de ansichtkaart bestudeerd. Ben is een verzamelaar en restaurateur van historische radiotoestellen en wordt door mij en vele anderen als een autoriteit op het gebied van historische radiotoestellen beschouwd. Hij heeft mij verzekerd dat de toestellen op de afbeelding van de ansichtkaart, door een amateur zijn gebouwd. Hij noemt daarbij o.a. details aan de behuizing waaraan dat te zien is. De wijze van bouwen noemt hij de Duitse bouwstijl. Voorts bevestigt hij mijn waarnemingen.

Er is nog een foto waarop Henk Jesse met een hoofdtelefoon aan het luisteren is. Daarop staan o.a. ook deze toestellen, echter nu werkend. De Philips~Ideezet "Audion" radiolamp geeft naar onze begrippen heel veel licht. Er bestaat een radio-ontvanger uit die tijd waarin het radiotoestel is gecombineerd met een tafellamp waarbij de verlichtingsfunctie door de radiolampen werd verzorgd.
Op deze foto is, naast de ontvangstinstallatie, ook een geïmproviseerde zendinstallatie te zien.

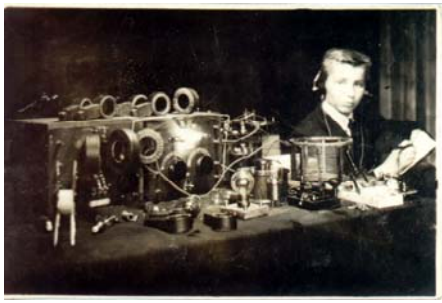

Nu is er al heel veel over Henk Jesse geschreven. Hoe hij in december 1923 historie schreef door als eerste Nederlander een radioverbinding tot stand te brengen met Amerika. Hij was toen net 18 jaar oud. Maar hoe kwam het dat hij zo goed overweg kon met een seinsleutel

en hoe kwam hij aan die materialen?
Henk Jesse is van 2 september 1905. Zijn oudere broer Jan is van 1890. Het ouderlijk huis, De Keet te Leiden, heeft een groot souterrain waar tweedehands bouwhout lag opgeslagen. De vader van Henk was architect. Op zolder was ruimte genoeg om te knutselen. Dat deed broer Jan dan ook. Hij bouwde al rond 1905 vonkzendertjes. Als Henk Jesse 9 jaar oud is wil hij dat ook. Hij krijgt materiaal van zijn broer en bouwt zijn eerste kristalontvanger. De rest was afkomstig van de voddenboer, uit de sloop dus eigenlijk. Zijn broer vindt de studie bouwkunde niet zo interessant en volgt een opleiding voor marconist. Hij heeft een aantal jaren op de Holland-Amerika lijn als marconist gevaren. Broer Jan heeft Henk het nodige bij gebracht wat het seinen betreft en Henk zal goed geoefend hebben, want hij was zeer vaardig met de seinsleutel.

Op een foto van de zolderkamer in De Keet, zoals het ouderlijk huis van Henk Jesse heette, is een zenderontvanger van Jan Jesse te zien. Ben Koks ontdekte tevens een heteluchtmotor op deze foto. Het bovenste deel met de vliegwielen, links onderaan. Het is met zekerheid een Heinrici, zo stelt hij vast.
Toen de eerste wereldoorlog uitbrak werden in Nederland alle vergunningen ingetrokken. Gedurende de oorlog kwam de radio goed tot ontwikkeling. Er kwamen betere onderdelen in de vorm van bijvoorbeeld sterkere zendbuizen.
Het ontbreken van een zendmachtiging was voor Henk Jesse geen belemmering om in 1919 (14 jaar oud) een zender te bouwen die geschikt was voor een golflengte van 200 meter.
Henk Jesse was lid van de Noordwijksche Radioclub, waar hij onder andere in contact kwam met de gebroeders Wolf en Rudolf Tappenbeck. In 1921 was de zender van Henk Jesse zo uitgebreid dat er verbindingen gemaakt werden met Frankrijk en Engeland.
PCII ging de lucht in en al spoedig was er contact met F8AB van de Fransman Leon Deloy en G2KF van de Engelsman J.A. Partridge. Deze drie waren in die jaren de belangrijkste radioamateurs van Europa.
Henk Jesse was al heel jong, toen hij die verbindingen maakte. De andere zendamateurs waren veel ouder, zo ook de gebroeders Tappenbeck. Rudolf Tappenbeck was toen al 23 jaar.

J. A. Partridge nodigde Henk Jesse uit om in de grote schoolvakantie eens een maand naar Engeland te komen. Henk vertrok begin augustus 1923 met de "Batavier" van de Boompjes in Rotterdam naar Engeland. Partridge repareerde zenders. Hij onderhield de zenders voor mensen die weinig of geen verstand hadden van zenders. Veel rijke Engelsen waren radioamateur en een van die rijke Engelsen bood Henk Jesse een zendlamp aan voor het weer opgang brengen van zijn zender. Er kon gekozen worden uit een aantal prachtige lampen. Henk koos voor de krachtige zendlamp: de Mullard 0-150. Deze Mullard 0-150 zou later een grote rol spelen bij de Transatlantische proeven in december 1923.

J.A. Partridge nam Henk ook een paar dagen mee naar Londen. Daar keek de

jonge zendamateur zijn ogen uit. Er zijn twee brieven bewaard gebleven, die hij aan zijn ouders schreef. Hij schrijft: " Je ziet hier wonderbaarlijk uitvindingen. Soms ga je naar beneden met een lift naar de ondergrondse, soms ook met een bewegende trap. Dan ga je gewoon op een bewegende vloer staan en ga je vooruit, maar opeens wordt het een trap die naar beneden gaat. Onderaan verandert het weer in een bewegende vloer. De deuren van de ondergrondse gaan automatisch open en dicht".

In een andere brief (op briefpapier van J.A. Partridge, met zendlamp) schrijft hij het volgende: "Je moet tegen Karel zeggen dat we hem hier hooren maar zeer zwak. Hij moet eens probeeren om de aarde via een condensator (lucht) aan de tegencapaciteit te leggen, maar dan zo dat de golf toch zoo blijft. Hij moet dan wat minder antennespoel inschakelen."
Henk schrijft ook: "We hebben hier de zender wat veranderd en zullen nu wel goed te hooren zijn in Holland. Karel schrijf even wat de beste tijd is dat je naar ons kan luisteren".
Met dat "luisteren" werden natuurlijk de "piepjes" van de seinsleutel bedoeld.
En zo kwam de Mullard 0-150 naar Leiden en kon Henk Jesse zijn zender verbeteren.

Verantwoording
Het voorgaande artikel is geschreven door Anneke Jesse, de dochter van Henk Jesse.
De aanleiding was een ansichtkaart die Anneke vond op zolder bij het uitzoeken van dozen met correspondentie. Anneke schreef er een verhaal bij en de redactie van de Amstelstraler vroeg Geert PA7ZEE om technische aanvulling. In overleg met Anneke zijn hun stukken door hem samengevoegd. Geert heeft tevens een deskundige op radiohistorisch gebied geraadpleegd. Dit is Ben Koks uit Kraggenburg en zijn commentaar is ook in dit artikel opgenomen.

Overige bronnen
P.M. Bakker, Vroege radiotechniek in Nederland, Stichting Omroepmuseum, Hilversum 1994.

Frans J.J. Driesens, Opkomst van de Nederlandse Radio-industrie, mei 2002

D.W. Rollema, PA0SE, Vijftig jaar VERON Honderd jaar Radio, 1995.

http://www.hupse.eu/radio/tubes
Philips Magazine, 3e jaargang nr. 2 van juni 1984.

SLEUTEL-KLIK

Een marconist aan boord van een schip dat overging naar een Griekse eigenaar, was nog bezig de laatste berichten te verzenden, toen er een geestelijke aan boord kwam om het schip te wijden. Gebeden prevelend zwaaide hij met de wijwaterkwast rijkelijk rond en kwam zo sprenkelend de radiohut binnen. Voordat de marconist kon ingrijpen, werd de nog werkende zender ruimschoots met wijwater gezegend. Er klonk een luid gesis en de rookwolken kwamen uit de zender, waarna de geestelijke razendsnel van boord ging, achterna gezeten door de woedende marconist.

Amsterdamseweg 151

1182 GT Amstelveen

Tel: 020-4419463

Fax: 020-4457412

E-mail: **info@stevab.nl**

Voor bereikbaarheid, openingstijden en productinformatie:
http://www.stevab.nl

Elektronica-onderdelen

Elektra-materiaal

Reparatie van Radio/TV/Video's en

Klein huishoudelijke apparaten, ook

Computers en computeronderdelen

Korting op vertoon van uw VERON AØ2 lidmaatschapsbewijs

AMSTELSTRALER

Mededelingenblad van de VERON Afdeling Amstelveen

30e jaargang nr. 3, september 2009

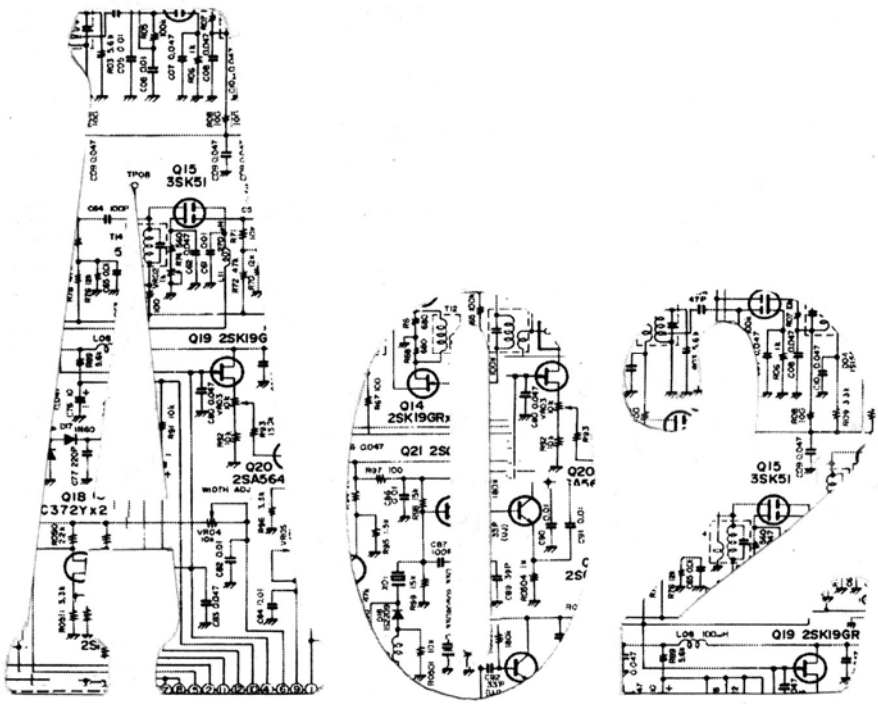

In dit nummer o.a.:

De antenneklus—deel 2
Hoe onze Amstelstraler ontstaat
Een nieuw leven voor een visblikje

BOUW & AANNEMERSBEDRIJF JMM

Nieuwbouw

Verbouw

Renovatie

Onderhoud

Bouwkundig advies

Jan Meijer

Oostermeerweg 61, 1184 TT Amstelveen
Tel.: 06 - 53 122 162
Fax: 020 - 472 2728

e-mail: bouwbedrijfjmm@cs.com

Wij doen precies wat u graag wilt!

Ook hulp bij antenneplaatsingen met speciaal tarief voor leden Veron-afd. Ø2
Aanvragen via Geert, PA7ZEE

VERON AFDELING AMSTELVEEN AØ2

Voorzitter: *waarnemend:*
Ben Emons PB2BN
Turfschip 161
1186 XG Amstelveen
Tel. 020-6437560
pb2bn@planet.nl

Secretaris: *wie meldt zich aan??*
pi4asv@amsat.org

Penningm.: Theo Scheltes PA1TO
Kedoestraat 16
2022 EN Haarlem
Tel. 023-7851392
Gironr. Afdeling: 6257637
(ook voor de leesmap)

Bestuurslid: Bert Burkels PE1DHR
pe1dhr@burkels.eu
Lex Peters PE1CVJ
pe1cvj@tiscali.nl
Luis de Freitas, PA3GJP
luis@freitas.nl

Leesmap: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

QSL-Mngr.: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

Redactie: Monika Pouw-Arnold PA3FBF
pa3fbf@veron.nl

Homepage: www.pi4asv.nl

Bijeenkomst elke 2e maandag en laatste donderdag van de maand bij ACPA, Ouderkerkerlaan 15, Amstelveen.
Aanvang 20.00 uur.

HET CLUBSTATION PI4ASV IS QRV

Woensdag: 20.00 uur op 145.400 MHz
Dit is de huisfrequentie waar leden van de afdeling vaak op te vinden zijn.

Vrijdag: 21.00 uur op 3579 kHz CW-ronde ter bevordering van de telegrafie-vaardigheid, of gewoon omdat u de oudste vorm van radiocommunicatie graag beoefent.

Zondag: 21.00 uur op 51.500 MHz. Verschillende inmelders werken dan met surplus materiaal wat altijd boeiend is, mede door de specifieke eigenschappen van de 6 meter band.

Inmelden (ook van buiten de afdeling) wordt zeer op prijs gesteld, evenals rapporten van luisteramateurs.

Inhoudsopgave:

Bestuur en PI4ASV 3
Agenda 4
Van de wnd. Voorzitter 4
De Antenneklus—deel 2.....6
Hoe onze Amstelstraler ontstaat.....8
Een nieuw leven voor een visblikje... 9
CW, pak het eens weer op 15

Overname van artikelen en/of schema's is slechts toegestaan met volledige bronvermelding. Aanbieders van artikelen en schema's ter publicatie, worden geacht bekend te zijn met de bepalingen, zoals in de auteurswet omschreven en deze bepalingen ook strikt na te leven.

AGENDA

14 september 2009
Spreker is nog niet bekend. Zie de website voor laatste info!

24 september 2009
Technische avond met onderling QSO.

12 oktober 2009
Lezing door Hans Remeeüs PA1HR.
Hans Remeeüs, PA1HR, komt als oud-medewerker van Scheveningen Radio een lezing houden over de historie van dit station.

29 oktober 2009
Technische avond met onderling QSO.

9 november 2009
Lezing door Klaas Robers PAøKLS - over digitale TV. Met name de bandbreedte en S/N verhouding komen ter sprake.

26 november 2009
Technische avond met onderling QSO.

SILENT KEY

Dezer dagen las ik in de lokale pers het trieste bericht dat ons lid Harry Hibma, PH0H, plotseling is overleden op 25 juli 2009 op de leeftijd van 57 jaar. Op 28 juli heeft de crematie op zijn uitdrukkelijk wens in besloten kring plaatsgevonden.

Wij wensen de nabestaanden de kracht om de herinnering aan hem in hun leven een plaats te geven.

Namens de VERON, afdeling Amstelveen, is er een condoleancekaart aan de familie gezonden

Ben Emons, wnd. voorzitter van afd. A02

VAN DE WND. VOORZITTER

Het verenigingsjaar 2009 is al over de helft en een nieuw seizoen vol activiteiten staat voor de deur. Zie de agenda voor de data en wat er zoal op het programma staat. Helaas is er nog geen zekerheid welke spreker er op 14 september zijn verhaal komt presenteren. Kijk op de website voor de laatste informatie.

Telkens is het een hele puzzle iemand te vinden die bereid is een lezing te geven. Wat let U om het ook eens te proberen. Luisterende op de banden naar de uitgebreide verhalen zal het ook u niet ontgaan dat er stof genoeg is. Meld u bij mij om een lezing te geven en indien u problemen heeft met de vorm van de presentatie dan vinden we samen wel een oplossing daarvoor.

Na de zeer geslaagde velddag, begin juni, met prachtig weer en een uitstekende barbecue, alles prima georganiseerd door onze velddagcommissie, waarvoor dank, nodig ik u hierbij alvast uit voor volgend jaar. Ben nog op zoek naar degene die

voor het mooie weer gezorgd heeft dan kan ik die apart bedanken en een afspraak maken voor 2010! Zie de foto's op www.pi4asv.nl.

Lezende in Electron zal het ook u opgevallen zijn dat er steeds meer over vossenjachten gepubliceerd wordt. Uit eigen ervaring, weliswaar van lang geleden, weet ik wat voor plezier je daarmee kan hebben. Het bestuur vindt het een goed idee om dat in de afdeling aan te moedigen om twee redenen. Het is een onderwerp om op de technische avonden de aanwezigen wat te laten bouwen. Daarna kan men dan daadwerkelijk met de ontvangers gaan deelnemen aan de vele jachten die er, ook in de omgeving, gehouden worden. Er zijn inmiddels een viertal kitjes voor dit doel besteld en we hopen die in het najaar gezamenlijk te bouwen. Tevens wordt er geprobeerd voor dit onderwerp op korte termijn een spreker te vinden.

Noteert u ook in uw agenda 31 oktober! Het is de Dag voor de Radio Amateur op de bekende plaats in Apeldoorn. Ik hoop u te ontmoeten op de galerij met zelfbouw, als kijker, of zoals ik, als deelnemer.

Helaas loopt het niet storm met de candidaten voor een bestuursfunctie waarvoor ik u al eerder benaderd heb. Na het recente vertrek van ons bestuurslid Bert, PE1DHR, wegens verhuizing naar Oosterhout, en ook vanwege mijn waarnemen is nu de beurt aan u om het stokje over te nemen. Aarzel niet en meld u bij mij! Het is niet veel werk maar zonder bestuur houdt het functioneren van de afdeling op en de stekker is er zo uitgetrokken....

73, Ben Emons, PB2BN,
wnd voorzitter/secretaris.

MORSE-TELEGRAFIE

VAN RINUS HELLEMONS—PAØBFN/SK

Het heeft mij altijd getroffen, dat er geen ander verbindingsmiddel was, waarover zoveel werd verteld.

Noem maar op wat U wilt, de antieke middelen of de supermoderne met de ingewikkelde namen en afkortingen, of de grote tegenhanger van Morse, de telefonie; je kunt je eenvoudig niet voorstellen, dat daarover dezelfde verhalen de ronde zouden doen.

Voor zover ik het kan overzien, is bij geen enkel middel de mens zo nauw, zo indringend betrokken als bij de morsetelegrafie.

In feite is de man, de operator, het verbindingsmiddel zelf. Het onooglijke futiele seinding, dat hij hanteert, is alleen maar de *SLEUTEL* tot het middel.

Hijzelf is Morse, de telegrafist, de marconist, de sparks, draad of vonkenboer. Hijzelf is de code; die zit in hem.

Morsum Magnificat "30" / 1988

DE ANTENNEKLUS - DEEL 2

Van Stan de Vries - PA4SDV

Nu wordt het tijd om de mast te gaan benutten waar hij voor bestemd is. Maar er moet nog wel eerst een standpijp in anders gaat het niet werken.
Ik heb een pijp genomen van 6 meter lang rond 50 mm dikwandig 4 mm. Het moet natuurlijk wel een beetje stevig zijn.
Maar hoe krijg je een pijp van 6 meter in een mast die aan de rand van het dak 4 meter de lucht in steekt?
Bovenlangs gaat niet want ik ben niet de hulk dus dan maar onderlangs.
Ik heb een touw genomen en heb die eerst door het toplager in de mast laten zakken.
De rotorstoel in de mast heeft gelukkig ook een gat rond 60 dus daar gaat het touw ook doorheen totdat onderuit de pylonenmast het touw er weer uit kwam.
Dit uiteinde van het touw heb ik verder

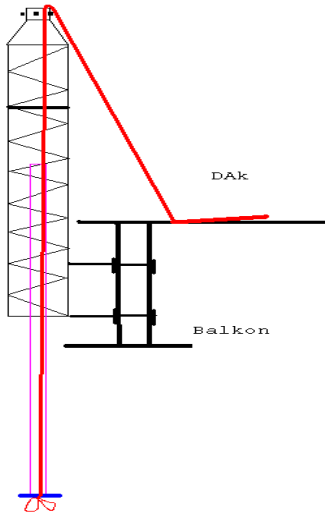

doorgetrokken en mee terug het dak op genomen. Daar heb ik het touw door de nieuwe 6 meter pijp gevoerd en onderaan een stuk ijzer genomen waar ik het touw aan vastknoopte.

Nu is het een kwestie van het touw strak houden en de mast van het dak af laten zakken tot onder de pylonen mast. Hier heeft mijn oudste zoon even mee geholpen omdat ik op het dak stond en de onderkant van de pylonen mast naast mijn balkon ligt. De buren van 2 en 3 hoog kwamen wel even buiten kijken waar dit klokkenspel vandaan kwam. Helaas voor hun misschien was dit maar van korte duur want toen mijn touw eenmaal gespannen was kon ik gaan hijsen. Alles ging precies zoals ik had uitgedacht en na 10 minuten zat de standpijp in de pylonen mast vast in zijn toplager. Daarna het touw verwijderd en hem vervolgens buiten langs de mast gelegd om hem als hijstouw weer te gebruiken om de mast naar de gewenste hoogte te trekken.

Eindelijk, de eerste antenne kan er in.
Dit is een 3 banden verticale antenne van 5 meter lang met voldoende gain op deze 3 banden. Tevens daar een 0,5 duims coax aan en de verliezen zijn ook minimaal.
Vervolgens een zijarmpje gemonteerd en daar een 35 element voor 23 cm. En elke keer als er weer een antenne in zat met het touw, voet en hand de mast een klein beetje hoger tillen. Vervolgens kwamen daarna de volgende antennes er nog bij eerst 1 antenne 21 elements voor 70 cm. Daarna de 10 elements voor 2 meter en daarna de 4 elements voor 6 meter.

Dit alles begon toen toch wel een aardig gewicht te krijgen maar ik kon het nog steeds tillen. Ik heb na deze laatste an-

tenne de mast hoger dan de rotorstoel getrokken en de boel weer even vastgezet met het toplager. Nu kon ik het hijstouw verwijderen en de rotor plaatsen. Dan ga je als alles vast zit heel voorzichtig 1 boutje van het toplager los draaien en kijken of de mast weer in beweging komt. Langzaam glijdt hij in de rotor klemmen en hij staat nu. De rotor klemmen een beetje net niet klem gedraaid en nu maar uitrichten op het noorden. Nu alles vastzetten en KLAAR ..... Of toch niet?

Oh nee ik was de FB 33 nog vergeten, die moest er ook nog in.
Nu waren de onderdelen van deze FB 33 als FB 23 gemonteerd geweest en de WARC-banden-dipool stond weer los daarboven.

De boom was er dus niet meer in zijn originele lengte maar de amateur van wie ik hem kreeg had al wel een nieuwe boom besteld en mij erbij geleverd. Dus bij de website van de firma Fritzel de gegevens opgezocht hoe een FB 33-met-WARC-banden-dipool in elkaar moest worden gezet. Dit had tot gevolg dat ik op het dak weer met een aluminium pijp van 6 meter aan het stoeien was.
Hier moest eerst 1 meter vanaf want dat was overbodig vervolgens op het dak de maatstrepen op de boom gezet en de mast klemmen aangebracht.

Nu eerst zonder de elementen de boom in de mast en deze vlak boven het toplager bevestigd daarna de antenne zo gedraaid dat ik normaal op en trapje op het dak bij de boom kon.
Vervolgens 1 voor 1 de elementen over de boom heen geschoven en vast gezet.
Ik moest wel na 2 elementen de antenne draaien anders was mijn trap 18 meter te kort. maar na ook de andere te hebben gemonteerd was ik wel een beetje trots

op het geplaatste resultaat.
Mede dankzij een MFJ antenne analyzer heb ik meteen kunnen controleren of de antenne's wel deden wat ze moesten doen en dat ik niet achteraf droevig werd dat een antenne niet goed werkt.
Vanaf dit moment kon ik dus uitkomen op 30, 20, 17, 15, 12, 10, 6, 2 meter en 70 en 23 cm. En de 3 laatste horizontaal als vertikaal.

Ik had in mijn oude situatie al een langdraad antenne hangen van 2 x 20 meter met een kippenladder. Deze was voor alle HF banden. Aangezien ik nu 6 HF banden in de beam had zitten dacht ik nu kan ik die 2 x 20 meter heel mooi voor 80 maken. IK heb dus de kippenladder verwijderd en via een mantelstroomfilter de 2 draden aangesloten. Hij bleek iets te lang te zijn en heb hem dus iets ingekort zodat hij in het fone gedeelte van de 80 meter goed loopt.
Ik dacht wat ik met 80 kan kan ik ook met 40. Dus weer een mantelstroomfilter gemaakt en 2 draden van 10 meter er aan. Ook hier was het even een kwestie van knippen en we hebben een monobander voor 40 erbij.

Ik dacht dat ik het hierbij maar moest laten aangezien mijn dak niet lang genoeg is om een antenne voor 160 kwijt te kunnen. Ik besprak dit bij mijn radioclub

hoe ik toch iets voor 160 zou kunnen maken.
Een zendamateur zei toen dat je de draden ook gewoon terug kunt vouwen als de lengte er maar in zit???? Ik dacht dat als je de ene kant opgaat met je draad en je gaat via dezelfde weg terug dan blijft het toch maar de lengte van het verst weghangende punt.
Nu weet ik beter want het is voor een gedeelte waar maar als je bij de uiteinden eerst de teruggevouwen draad naar benedenhaalt ongeveer 30 cm en je gaat dan weer terug dan blijkt deze 30 cm heel mooi het afstembare gedeelte van de antenne te zijn.
Eerst had ik gewoon een knoop in de mast gelegd, dus waar hij binnen kwam ging hij ook weg. En de frequentie piekte op 1,99 Mhz. Ik dacht: te kort geknipt!
Totdat ik de teruggaande draad eerst langs de mast met 50 cm naar beneden tyrapte. Hij was in frequentie gezakt van 1,9 naar 1,7 Mhz.

Heee, hier zit een verband in! Als ik dus die 50 cm eens verkort naar 25 cm kom ik dan misschien wel mooi uit. Alleen dit was iets te voorbarig: hij was wel lager dan 1,99, hij piekte echter op 1,90, dus toch iets te hoog. Dus heb ik er 30 cm van gemaakt en: ja hoor, de antenne piekt op 1,84 Mhz.

Dus nu ben ik op alle banden met eigen antennes QRV tot aan 23 cm dan natuurlijk.

Nu is de laatste stap het ATV station weer in de lucht te brengen maar daar heb ik ook eerst weer wat van de ijzerwinkel nodig om dit goed stevig in de mast te kunnen bevestigen. Maar we gaan nu eerst op mooi weer wachten.

Stan—PA4SDV

HOE ONZE AMSTELSTRALER ONTSTAAT

Van Monika Pouw-Arnold—PA3FBF

Op een zonovergoten maandagochtend nodigt Govert Mansvelder mij gastvrij uit in een zijkamertje van het partycentrum "Gezellenhuis" in Ouderkerk, bloedmooi gelegen aan het zuidelijke oever van de Amstel. Midden in de kamer – men kan er nog net doorlopen tussen machines, dozen papiervoorraden en wandrekken met allerlei papiersoorten en –sterktes - staat de relatief kleine kopieermachine merk RISO, type RZ 300 EP. Hierop worden alle 46(!!) convo's voor diverse kerken tot in Amsterdam, sport- en andere verenigingen gedrukt.

Govert stelt per proefprint voor elke pagina de juiste graad van zwarting in, de pagina's worden eerst enkelzijdig geprint. Daarna góed kijken en gaan de enkelzijdig geprinte vellen stapeltje voor stapel-

tje opnieuw in de la voor de papiervoorraad van de kopieermachine. Govert heeft allang routine door zijn jarenlange werk, hij kopieert geen verkeerde achterkant op het proefvel of soms een pagina ondersteboven. Hij kan de volgorde en ligging van de pagina's namelijk dromen; die is voor iedere convo gelijk.

Vervolgens sorteert hij de 8 verschillende stapeltjes vellen in 40 bosjes met in de juiste volgorde het volledige aantal met de goede kant naar boven liggende pagina's. Deze bosjes moeten nog worden gevouwen en geniet, waarvoor een voor het raam staande tweede machine in werking wordt gezet; deze is zo hoog als ik lang ben.

De A4-bosjes worden in de vakjes onder elkaar gestopt, je ziet ze pas weer terug als kant en klaar geniete boekjes uit de gezellig zoemende machine komen. De boekjes schuiven netjes op een stapeltje. Dit alles duurt nauwelijks 20 minuten;. Wij verlaten samen het gebouw. Voor vandaag is Govert klaar met zijn werk.

EEN NIEUW LEVEN VOOR EEN VISBLIKJE

of

Hoeveel levens heeft een kat?

Van Geert Paulides—PA7ZEE

In het meinummer van 1976 van QST stond een artikel van Doug DeMaw (toen nog W1CER later W1FB en inmiddels SK) over de Tuna Tin 2 [1]. Het was een beschrijving van een QRP-telegrafiezender voor de 40 m-band met twee transistoren met een tonijnblikje (leeg!) als behuizing. Op de voorpagina van die QST stond een afbeelding van de Tuna Tin 2 met een kat die kennelijk van de inhoud van het visblikje had genoten. Het werd een groot succes omdat met heel weinig en gemakkelijk verkrijgbare onderdelen een goed werkende zender kon worden gebouwd. Er zijn er honderden van gebouwd in de late zeventiger jaren van de vorige eeuw.

APRS
ZELFBOUWPROJECT

Automatic Position Reporting System voor 2-meter

Steeds meer zendamateurs houden zich bezig met APRS via de 2-meter band. Een prachtige methode voor plaatsbepaling en localisatie. Inmiddels zijn er diverse modems, interfaces, GPS ontvangers, etc. te koop of zelf te bouwen. En het liefst wil je natuurlijk een aparte zendontvanger speciaal voor APRS, zodat de 'gewone' set beschikbaar blijft voor het maken van verbindingen. Museum Jan Corver beschikt momenteel over een grote partij gebruikte Bosch KF161 mobilofoons die ideaal zijn voor deze toepassing. De mobilofoons zijn door ons reeds van het juiste kristal voorzien (144.800 MHz) en zijn volledig afgeregeld. Een aansluitschema is bijgevoegd, zodat je zelf de randapparatuur eenvoudig kunt aansluiten.

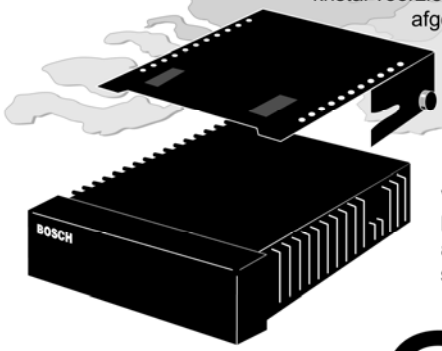

Voor de prijs hoef je het niet te laten... De omgebouwde en afgeregelde Bosch KF161kost slechts:

€ 16,-

inclusief BTW, exclusief verzendkosten
afhalen kan natuurlijk ook!

Verkoop in Noord-Nederland via
Rob Spijker PE1RJY
Tel: 0515572988

MUSEUM JAN CORVER
MUSEUM VOOR RADIOZENDAMATEURISME

Museum Jan Corver, Broekkant 1, 6021 CR Budel • e-mail: ws19@iae.nl
Het museum is geopend op elke 1e en 3e zaterdag van de maand

Binnenkort is onze vernieuwde website beschikbaar op http://www.jancorver.org

Globale beschrijving van de Tuna Tin 2
Het betreft hier een QRP-zender met twee transistoren van het type 2N2222A. De eerste transistor vormt samen met een 7030 kHz kristal een Pierce oscillator. Het oscillatorsignaal komt op de basis van de tweede 2N2222A. Daar wordt het signaal versterkt en via een 4:1 impedantietransformator en een laagdoorlaatfilter toegevoerd aan de antenne. Bij een voedingsspanning van 13 V is het aan de antenne geleverde vermogen 350 mW.

Tuna Tin Reviva
Ongeveer twintig jaar later werd het inmiddels bij de ARLL zoek geraakte zendertje dat door Doug was gebouwd, op een radiovlooienmarkt terug gevonden door Ed Hare, W1RFI. Na reparatie/ restauratie werd de zender weer in gebruik genomen en in de maartuitgave van 2000 van QST, verscheen een artikel van Ed, W1RFI met als titel: "The Tuna Tin 2 Today" [2] met een prachtige voorpagina. Ook de kat was opnieuw op deze voorpagina te zien.
Leden van de Norcal QRP Club zoals Dave Fifield, AD6A en Dave Meacham, W6EMD en anderen hadden het originele ontwerp verbeterd en aangepast aan componenten die toen verkrijgbaar waren, wat met de originele onderdelen niet meer het geval was. De New Jersey QRP Club bracht een aantrekkelijk geprijsde kit uit met een printje dat precies in een leeg tonijnblikje paste. Hoewel ik toen nog bezig was met de voorbereidingen voor het morseexamen, bestelde ik een bouwpakketje, samen met ons toenmalige afdelingslid Hubert Smits. Het was een gemakkelijk te bouwen ontwerp dat direct uitstekend werkte

Ik heb er leuke verbindingen mee gemaakt en er later ook een bijpassende ontvanger bij gemaakt. Dit was een ontvanger voor directe conversie die uiteraard ook in een zelfde soort blikje werd gehuisvest.

Van seinsleutel naar paddle
Doordat ik inmiddels steeds meer de paddle in plaats van de seinsleutel ging gebruiken, stond de Tuna Tin meer in de kast dan dat er mee werd gewerkt. Ook voor andere QRP-knutsels die ik heb gebouwd, leek het mij wel handig om zelf een elektronische keyer te bouwen.
Bij QRP Project in Duitsland [3], werd een bouwpakket van de PK-4 keyer met bijbehorende behuizing besteld en het resultaat was een zeer bruikbaar apparaat. Met de Challenger Two, ook een ontwerp van Doug DeMaw, W1FB werkte deze keyer prima, maar de Tuna Tin begon direct te zenden toen de keyer daar op werd aangesloten. Bestudering van het schema van de Tuna Tin leerde dat er werd gesleuteld in de +12 V-voeding en daar kon de keyer kennelijk niks mee.
Tijdens een zoektocht op het onvolprezen Internet kwam ik terecht op de site van Steve McDonald, VE7SL [4]. Deze had kennelijk ook al problemen met het gebruik van een elektronische keyer gehad en had daar een leuke oplossing voor bedacht.
Na het bouwen in Dead Bug werkte deze schakeling niet. Enig "Experimenteel Radio Onderzoek" resulteerde in het aan

Tuna Tin 2 Transmitter
Designed by Doug Demaw, W1FB
Updated Parts by Dave Meacham, W6EMD

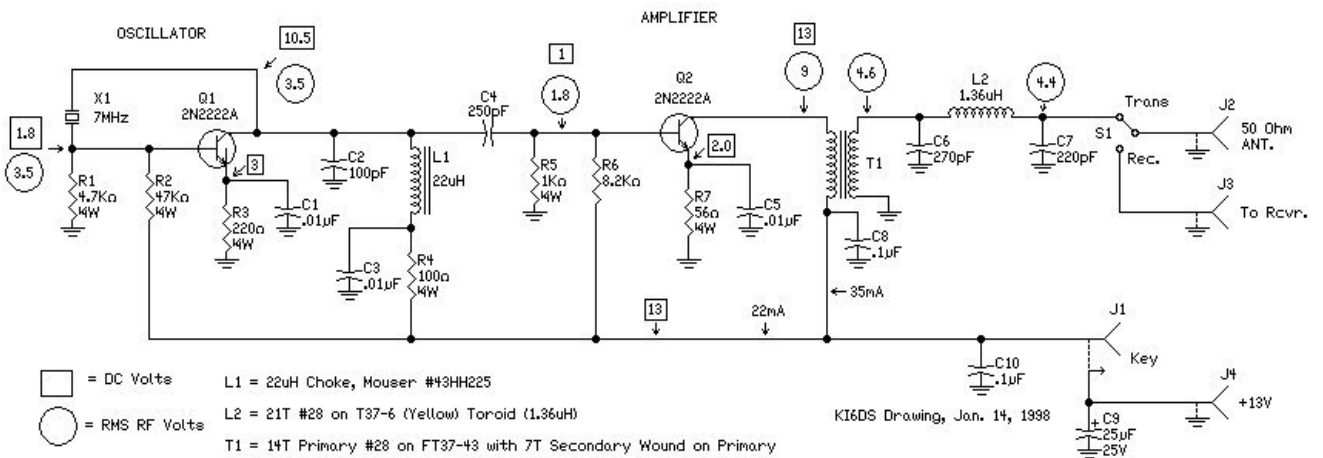

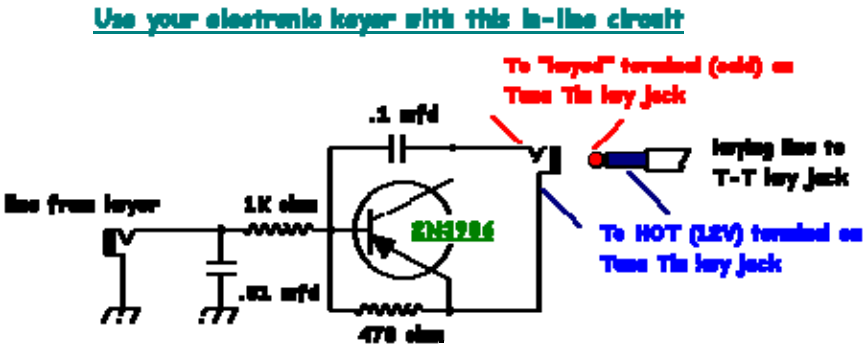

massa leggen van de collector waarna de schakeling wel werkte.

Nieuwe kit

Omdat de 'Tuna Tin Cat' kennelijk vele levens heeft, is door de Maine QRP Group onlangs opnieuw een bouwpakket uitgebracht. Dit is te bestellen in de VS bij Rex Harper van de Maine QRP Group. Stuur een email naar w1rex@megalink.net met als onderwerp 'TT2 order' en je krijgt direct een antwoord. Op de site [5] kan het Tuna Tin bouwpakket worden bekeken; een leuk pakket voor $ 17, geen geld met de huidige dollarkoers.

Wat kun je nou helemaal met 1/3 watt?

Eerst het bekende rekensommetje: 1 S-punt = 6 dB = vermogen gedeeld door 4 of vermenigvuldigd met 4. Als je gewend bent om met 100 W telegrafieverbindingen te maken en gaat dan werken met QRPp-vermogen van 350 mW dan lever je dus ongeveer 4 S-punten in; een '559' is bij een mij veel voorkomend rapport in plaats van de standaardriedel '599' ook bekend als 'rrrrt taboem taboem'.

Werken met QRP-vermogen vereist een andere aanpak en instelling dan 'Kilowatting'.

Naast een zo goed mogelijke overdracht van de zender naar de antenne (tuner en voedingslijn), is ook een zo goed mogelijke antenne van belang. Ook voldoende kennis van de propagatie helpt veel. Daarnaast en zeker zo belangrijk is het ontwikkelen van operationele vaardigheden; goed leren luisteren is er daar eentje van. Ook het tegenstation moet geïnteresseerd zijn in het nemen van signalen anders dan '599'. Daarnaast moet je de sterkte van het tegenstation inschatten. Als dat station zacht doorkomt kun je het een keer proberen omdat dit mogelijk ook een QRP-station is. Lukt dat niet, dan stoppen want veel QRO-stations luisteren slecht. Ook het moment van het noemen van je roepletters kan het verschil maken tussen wel of niet een QSO. Handig is om direct na het afsluiten van een QSO tussen twee andere stations, je roepletters te seinen met een 'k' er achteraan. Vaak krijg ik dan een 'pa?' terug en dan is succes verzekerd. Houd de eerste uitwisseling van gegevens beperkt tot call, qth en name. Als er QSB optreedt dan heb je dat vast uitgewisseld.

Al deze kennis en vaardigheden helpen natuurlijk ook als je met QRO verbindingen maakt.

In de boekenlijst aan het eind van dit verhaal is nog meer te vinden over het werken met QRP-vermogen.

Een antwoord op de vraag wat je met 1/3 watt kunt, zou kunnen zijn dat Steve, VE7SL met zijn Tuna Tin Two, het Worked All States –WAS Award heeft weten te krijgen [6].

Mini Tuna - How low can you go?

In het W1FB Notebook las ik: "I can assure you that there's no greater thrill than to receive an RST 569 signal report from a station 300 miles away when your transmitter output power is 30 mW!". Dat leek mij ook wel wat dus ging ik aan de slag met een ontwerp dat oorspronkelijk was van Dave Ingram, K4TWJ – The Micronaut – en ook is te vinden op [4] als Mini Tuna. Een QRPp-zender voor de

30 m-band moest het worden omdat die band redelijk stil is en alleen voor telegrafie wordt gebruikt.

De zender moest passen in een kleiner tonijnblikje dan de Tuna Tin 2 (minder mW dus kleiner blikje, logisch toch?) en ik vond voor 55 cent een blikje kattenvoer met tonijn dat geschikt was. De poes van de buren heeft zich met smaak over de inhoud ontfermd, waarna ik een mooie behuizing overhield. Op een stukje enkelzijdige ongeëtste printplaat heb ik de schakeling opgebouwd. Eerst een schetsje van de plaatsing van de grote onderdelen maken en vervolgens de gaatjes met een boortje 0,8 boren. Dan uitkienen waar de draadjes van de onderdelen wel het massavlak moeten raken en waar niet. Op die laatste plaatsen met een boortje 3 het koper iets wegboren. Aan de bovenzijde kwamen de transistor 2N2222, het voetje voor het kristal, een trimmertje om het kristal een beetje van de frequentie te kunnen trekken (VXO), het 5e order laagdoorlaatfilter en de socket voor de seinsleutel. Aan de onderkant kwam de rest, deels in 'Ugly Style' deels in 'Manhattan Style'; in totaal 14 onderdelen.
Toen kwam het moment van de 'Smoke Test". Wel, er rookte niets en de wattmeter gaf 12 mW aan. Door de emitterweerstand in stappen te verlagen van 270 ohm naar 68 ohm, kwam er uiteindelijk 50 mW uit (en geen rook) bij een voedingsspanning van 13,8 V.
Vervolgens de labels er op geplakt en gewacht op een moment dat de band rustig was en de signalen lekker doorkwamen.

Eerste QSO

Dat moment was op 21 juli 2009 in de avond na een onweersbui om ongeveer kwart voor tien. Ik hoorde op 10.118 MHz een HA-station met een F-station werken en toen na 73 de 'dut dut' klonk, seinde ik HA3OD drie keer en vervolgens PA7ZEE drie keer en gaf 'k'.
Het bleef stil dus ik dacht: "Zie je wel dit kan ook niet!"
Op dat zelfde moment hoorde ik mijn call drie keer en HA3OD en kreeg een RST 559.
Door de emotie miste ik de rest maar op het einde van zijn doorgang klonk een vraagteken. Ik seinde de gebruikelijke gegevens terug waarna opnieuw het

739 miles of 1189 km. Omgerekend met 50 mW komt dat neer op 14.771 miles per watt of 23.780 km per watt.

Ik ben een gelukkig mens met mijn simpele knutsels!

73 de Geert PA7ZEE

[1] http://www.arrl.org/tis/info/pdf/7605014.pdf
[2] http://www.arrl.org/tis/info/pdf/0003037.pdf
[3] http://www.qrpproject.de
[4] http://members.shaw.ca/ve7sl/tuna.html
[5] http://www.qrpme.com/
[6] http://www.arrl.org/news/stories/2001/04/19/2/?nc=1#First

Boeken die nog nieuw worden verkocht:
Doug DeMaw, **W1FB's QRP Notebook**, ARRL
Rev. George Dobbs G3RJV, **QRP Basics**, RSGB
More QRP Power, ARRL
Richard Arland K7SZ, **Low Power Communication – The Art and Science of QRP**, ARRL

CW,
PAK HET WEER EENS OP
Van Monika Pouw-Arnold—PA3FBF

Per 1 mart jl. is PA4NIC (Nic) in de regio Kennemerland begonnen met een CW-ronde om ingeroeste CW vaardigheden weer op te poetsen en beginners steun te bieden. Het voordeel van deze ronde is, dat deze ook draait als de netleider er niet is. Recente navraag toont aan, dat PA4NIC's initatief een schot in de roos is!

Leest u zelf:
""(quote)
De huidige groep bestaat uit oud CW-ers die het weer opgepakt hebben, dat was ook de bedoeling en de echte nieuwelingen gaat het te snel.
Zoals ik je al vertelde is het een lokale aangelegenheid die hier aardig aansloeg!
Even uit het hoofd zijn er zo rond de 15 inmelders en dat rouleert steeds, het voordeel is dat er (na de eerste 2 maanden dat ik me volledig inzette) geen echte ronde leider is en men elkaar te woord staat.

We draaien inmiddels van 20.00 tot 21.00 uur:

- maandag, woensdag, vrijdag en zondag in de echte CW mode;
- dinsdag, donderdag en zaterdag in FM met sounder. Dit ontstond doordat niet iedereen CW heeft op zijn set (144,987.5MHz)

Als een nieuwe CWer zich inmeldt leg ik ook uit dat ze op de PC al heel veel kunnen leren en zo bij ons kunnen instappen.

Er loopt momenteel een keyer project bij de NVRA en als aansluiting daarop bedacht ik wat paddles voor de zelfbouwer http://www.pa4nic.nl/Homebrew%20paddle.html Hiermee geef ik ook gelijk aan wat CW met zich mee kan brengen. "" (unquote)

Zie ook www.pa4nic.nl voor nog veel meer wetenswaardigheden!

Amsterdamseweg 151

1182 GT Amstelveen

Tel: 020-4419463

Fax: 020-4457412

E-mail: **info@stevab.nl**

Voor bereikbaarheid, openingstijden en productinformatie:
http://www.stevab.nl

Elektronica-onderdelen

Elektra-materiaal

Reparatie van Radio/TV/Video's en

Klein huishoudelijke apparaten, ook

Computers en computeronderdelen

Korting op vertoon van uw VERON AØ2 lidmaatschapsbewijs

AMSTELSTRALER

Mededelingenblad van de VERON Afdeling Amstelveen

30e jaargang nr. 4, december 2009

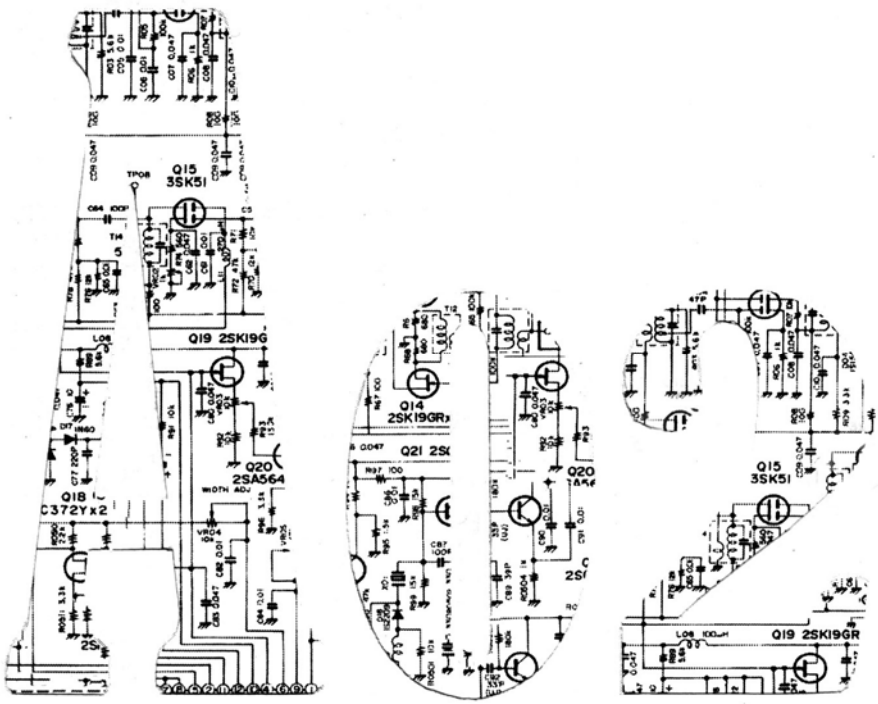

In dit nummer o.a.:

SWR & vermogen meten op 23 cm

CW, typen en steno

The Fool on the Hill

Cursus CW?

BOUW & AANNEMERSBEDRIJF JMM

Nieuwbouw

Verbouw

Renovatie

Onderhoud

Bouwkundig advies

Jan Meijer

Oostermeerweg 61, 1184 TT Amstelveen
Tel.: 06 - 53 122 162
Fax: 020 - 472 2728

e-mail: bouwbedrijfjmm@cs.com

Wij doen precies wat u graag wilt!

Ook hulp bij antenneplaatsingen met speciaal tarief voor leden Veron-afd. Ø2
Aanvragen via Geert, PA7ZEE

VERON AFDELING AMSTELVEEN AØ2

Voorzitter: *waarnemend:*
Ben Emons PB2BN
Turfschip 161
1186 XG Amstelveen
Tel. 020-6437560
pb2bn@planet.nl

Secretaris: *wie meldt zich aan??*
pi4asv@amsat.org

Penningm.: Theo Scheltes PA1TO
Kedoestraat 16
2022 EN Haarlem
Tel. 023-7851392
Gironr. Afdeling: 6257637
(ook voor de leesmap)

Bestuurslid: Bert Burkels PE1DHR
pe1dhr@burkels.eu
Lex Peters PE1CVJ
pe1cvj@tiscali.nl
Luis de Freitas, PA3GJP
luis@freitas.nl

Leesmap: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

QSL-Mngr.: Theo Scheltes PA1TO
pa1to@tiscali.nl

Redactie: Monika Pouw-Arnold PA3FBF
pa3fbf@veron.nl

Homepage: www.pi4asv.nl

Bijeenkomst elke 2e maandag en laatste donderdag van de maand bij ACPA, Ouderkerkerlaan 15, Amstelveen.
Aanvang 20.00 uur.

HET CLUBSTATION PI4ASV IS QRV

Woensdag: 20.00 uur op 145.400 MHz
Dit is de huisfrequentie waar leden van de afdeling vaak op te vinden zijn.

Vrijdag: 21.00 uur op 3579 kHz CW-ronde ter bevordering van de telegrafie-vaardigheid, of gewoon omdat u de oudste vorm van radiocommunicatie graag beoefent.

Zondag: 21.00 uur op 51.500 MHz.
Verschillende inmelders werken dan met surplus materiaal wat altijd boeiend is, mede door de specifieke eigenschappen van de 6 meter band.

Inmelden (ook van buiten de afdeling) wordt zeer op prijs gesteld, evenals rapporten van luisteramateurs.

Inhoudsopgave:

Bestuur en PI4ASV 3
Agenda 4
Van de Voorzitter 4
SWR & vermogen meten..... 5
Rectificatie..... 6
Het laatste QTC 7
CW, typen en steno..... 8
The Fool on the Hill 12
Cursus CW? 15

Overname van artikelen en/of schema's is slechts toegestaan met volledige bronvermelding. Aanbieders van artikelen en schema's ter publicatie, worden geacht bekend te zijn met de bepalingen, zoals in de auteurswet omschreven en deze bepalingen ook strikt na te leven.

AGENDA

14 december 2009
Jaarlijkse verkoopavond van door u ingebrachte en aan de afdeling geschonken spullen.

31 december 2009
Oudejaarsavond - dus geen bijeenkomst.

11 januari 2010
Jaarlijkse **huishoudelijke vergadering** met (gratis) nieuwjaarsborrel. Alleen toegankelijk voor leden.

28 januari 2010
Technische avond voor het oplossen van problemen, knutselen en afregelen.

8 februari 2010
Gyula Kiss gaat één van zijn vele ontvangers demonstreren en bespreken.

25 februari 2010
Technische avond voor het oplossen van problemen, knutselen en afregelen.

Hij heeft een nieuwe antenne geplaatst.....

VAN DE WND. VOORZITTER

Het verenigingsjaar 2009 is bijna ten einde en een nieuw seizoen met activiteiten is in volle gang. Zie de agenda voor de data en wat er zoal op het programma staat op www.pi4asv.nl. De verkoping op 14 dec. komt er aan, brengt uw overtollige zaken mee en onze bekende verkoper, Sjaak Buskermolen, PA0JCA, staat wederom klaar om het aan de man te brengen. En mocht u achteraf teveel gekocht hebben dan is er volgend jaar weer gelegenheid dat te verkopen.

Mijn oproep voor aanmeldingen om als spreker op onze maandagavonden op te treden heeft helaas weinig respons gegeven. Jammer want dat leidt vroeg of laat tot een avond zonder en dan hoor ik graag wat u daar van vindt. Tot en met februari is er een spreker genoteerd maar daarna is het woord aan u!

In september en oktober heeft u toch wel de HF-dag of de Dag van de Radioamateur, beide in Apeldoorn, bezocht. Je kon er diverse activiteiten vinden en ideeën opdoen zoals het maken van een multibandantenne bij de NL-club. Binnenkort luister ik graag naar het resultaat van UW NIEUWE ANTENNE in de contesten. Dag gemist, leest u dan in Electron hoe u zo'n antenne maakt bij de NL-Post in Electron van november 2009. Op de velddag in juni 2010 kan het resultaat natuurlijk ook getoond worden.

De jaarlijkse CW-velddag in juni j.l. heeft onze afdeling een 2e prijs opgeleverd. Toch leuk om te ervaren dat de velddagcommissie zo voor al haar werk en in-

spanning beloond wordt. TNX mensen.
Noteert u ook in uw agenda maandag 11 januari 2010. Het is de avond van onze jaarvergadering. Op de vorige in jan. 2009 heb ik wegens gebrek aan kandidaten als waarnemer de functies van voorzitter en secretaris op mij genomen om het einde van de afdeling A02 te voorkomen. Daarbij heb ik aangegeven dat voor één jaar te doen. Er zijn dus twee vacatures waarin voorzien dient te worden. Tot 31 dec. a.s. is er gelegenheid u bij mij per e-mail aan te melden als kandidaat waarna door het bestuur contact met u zal worden opgenomen. Wilt u blijven genieten van de services en activiteiten van de afdeling dan ziet het bestuur uw reactie graag tegemoet.

U, als lid van de afdeling A02, Amstelveen, bent via dit bericht uitgenodigd om aanwezig te zijn op de jaarvergadering en het bestuur verwacht veel commentaar en inbreng.

Tot slot wens ik u een plezierig uiteinde van 2009 maar vooral een goed begin met veel activiteiten in 2010.

Tot ziens op de bijeenkomsten en laat ons weten wat u daar wilt doen.

73, Ben Emons, PB2BN,
wnd. voorzitter/secretaris
E-mail: pb2bn@planet.nl

SWR EN VERMOGEN METEN OP 23 CM

Van Pim Niericker—PAØTLX

Niet gelijk overslaan dit stukje. Wat hier staat geldt evenzeer voor 70cm en 2 meter. Als ouwe nul werd ik zo'n 40 jaar geleden al geconfronteerd met het fenomeen; destijds op twee meter. Onbegrepen, al die jaren ...
Wijst uw SWR-meter teleurstellende resultaten aan terwijl u alles toch zo netjes voor elkaar hebt? Er gloort hoop voor u!

De grote merken brengen steeds meer transceivertjes uit die geschikt zijn voor de 23cm band. Deze amateurband is al lang niet meer voorbehouden aan freaks die in SSB DX bedrijven. Populair geprijsde FM transceivertjes doorbreken dat monopolie.

Los van de behoefte aan een antenne is er eveneens behoefte aan een SWR-meter en liefst aan eentje waarmee ook vermogen gemeten kan worden. Die meters zijn schaars en duur. Er is wel wat aanbod en daar naast kan op vlooienmarkten wel eens wat professioneel 900MHz spul worden aangetroffen dat het (soms) ook nog wel een beetje doet op 1290MHz. De SWR kan er relatief mee worden vastgesteld; het uitgaande vermogen is een blijmaker; de meter wijst MEER aan dan werkelijk naar de antenne gaat. Dit laatste vanwege de richtkoppelaar in de meter, die op 1290MHz MEER signaal oppikt dan op 900MHz.

Een dure meter die werkelijk geschikt is voor de 23cm band kan rare dingen aanwijzen indien het coaxiale kabeltje tussen

zender en meter aan de korte kant is. We hebben de neiging het zo kort mogelijk te kiezen om de verliezen gering te houden en het werkelijke vermogen af te kunnen lezen. Maar, de zender 'ziet' dan weinig 50 ohm op het traject naar de meter. Dit is eenvoudig aantoonbaar door tussenkabels van verschillende lengte (b.v. eentje van 25cm en eentje van 50cm lengte) te beproeven. De meter zal soms verschillende waarden aanwijzen. Nadeel van een lang stuk kabel is vanzelfsprekend dat de demping ongedefinieerd is, met andere woorden dat bij vermogensmeting minder wordt gemeten dan werkelijk beschikbaar is op de antenne-connector.

De goede methode om de juiste SWR en het juiste vermogen te meten is het toepassen van een kort stukje kabel naar de meter, onder tussenschakeling van een verzwakker, die vanzelfsprekend geschikt moet zijn voor de frequentie en het vermogen. Nemen we een 3dB verzwakker dan wijst de meter de helft van het vermogen aan en nemen we een 6dB exemplaar een kwart. De meter 'ziet'nu 50 ohm impedantie aan de ingang en de aanwijzing is zuiver.

NASCHRIFT

De metingen werden in eerste instantie verricht met een Rohde&Schwarz Directional Power Meter van het type NAS Z6. Omdat de resultaten zo bedroevend waren werd de meting herhaald met een BIRD 43 met passende meetkop (slug). Beide instrumenten van onbesproken gedrag en absoluut 50 ohm. *Vanzelfsprekend werd een meter steeds afgesloten met een 50 ohm dummyload.*

Na tussenschakeling van de verzwakker wezen beide instrumenten correct aan. De enige te trekken conclusie is dus dat de uitgang van de zender geen 50 ohm is. Hoe zit dat met uw zender? Probeer het eens met kabeltjes van verschillende lengte tussen zender en SWR-meter; wijst de meter wat anders aan dan heeft ook uw zender geen 50 ohm impedantie aan de uitgang!

Maar de documentatie die bij het apparaat hoort vermeldt 50 ohm zult u zeggen. Ja, het papier is geduldig. Wat is dan wijsheid? Simpel, eenmalig meten met de hier beschreven methode en de meter uit het circuit halen en in de kast leggen.

Pim, PAoTLX

RECTIFICATIE

EEN NIEUW LEVEN VOOR EEN VISBLIKJE (AS 30-3 / SEPT.)

Van Monika Pouw-Arnold—PA3FBF

Het noodlot wilde laatst helaas, dat in Geert, PA7ZEE's bericht over zijn QRPP-tje in het tonijnblikje enkele regels zijn weggevallen op eind p.14/begin p.15. Dit waren juist, uitgerekend, die paar allerbelangrijkste regels, nl. dat Geert HA waarachtig met 0,05 W weet te bereiken! Hier dus de alinea compleet, opdat de meegemaakte grote "thrill" voor hem alsnog goed voor de dag komt!

Eerste QSO

Dat moment was op 21 juli 2009 in de avond na een onweersbui om ongeveer kwart voor tien. Ik hoorde op 10.118 MHz een HA-station met een F-station werken en toen na 73 de 'dut dut' klonk, seinde

ik HA3OD drie keer en vervolgens PA7ZEE drie keer en gaf 'k'.
Het bleef stil dus ik dacht: "Zie je wel dit kan ook niet!"
Op dat zelfde moment hoorde ik mijn call drie keer en HA3OD en kreeg een RST 559.
Door de emotie miste ik de rest maar op het einde van zijn doorgang klonk een vraagteken. Ik seinde de gebruikelijke gegevens terug waarna opnieuw het vraagteken kwam. Toen seinde ik: "rig mini tuna hmbrw = pwr 50 mw 50 mw". Het was even stil en toen kwam: "ufb sigs wid ur 50 mw qrpp".

Van mijn locator JO22kh naar de locator JN96fg van HA3OD is een afstand van 739 miles of 1189 km. Omgerekend met 50 mW komt dat neer op 14.771 miles per watt of 23.780 km per watt.

Ik ben een gelukkig mens met mijn simpele knutsels!

73 de geert pa7zee

HET LAATSTE QTC...

Van Fred Hendriks
(via PAØSKS)

.....Nee, ik heb het niet over ons verenigingsblad, maar over een ECHT QTC :
een bericht verzonden vanuit een vliegtuig naar een grondstation en ik denk, dat ik de laatste ben van ons korps, die dat gedaan heeft.
Dat zat zo: van februari 1968 tot 1 januari 1980, was ik chef-navigator van Transavia,
Transavia huurde vliegtuigen van andere maatschappijen. Zo ook een Boeing 7D71320c. Prachtkist. Met volle bak rechtstreeks naar New-York, Vancouver, Toronto en Los Angeles. In de vrachtuitvoering kon tot 40 ton vervoerd worden.
Eind januari 1971 kregen we een charter van de Italiaanse regering om medicijnen naar Mogadishu te brengen. Op dat moment hadden we net een andere Boeing gehuurd van Sabena. Deze werd netjes overgeschilderd in de Transaviakleuren en kreeg als registratie: PHTVK.
Wat zag ik toen ik voor het eerst in de cockpit kwam? Jawel, een grote seinsleutel, zo'n ouderwetse met veel koper en een grote houten knop, gemonteerd aan de zijkant van de navigatietafel.
In de navigatietas zat een instructieboekje van Scheveningen Radio, dat gebruikten we wel om ons hoofdkantoor op Schiphol te bellen. als er iets dringends was. Op deze reis ging de route nogal oostelijk, zodat we op airways vlogen en er dus niet zoveel viel te navigeren. De communicatie ging op VHF.
Toen kon ik de verleiding niet weerstaan en zocht ik op de ontvanger PCH in de 8 Mcs-band. En daar vond ik hem met het eindeloos herhaalde cq cq cq de PCH qru? Op dezelfde frequentie heb ik hem toen opgeroepen: PCH de PHTVK qsa? qrk? QTC 1 en hij hoorde mij, wat ik al verwacht had. Hij kwam terug met PHTV de PCH k. De man had waarschijnlijk in geen jaren met een vliegtuig gewerkt en dacht dat wij een schip waren. Dus, hem even uit de droom geholpen: PCH de PHTVK PHTVK Transavia aircraft en route for Mogadishu c/s is PHTVK en toen had hij het begrepen en kwam terug met PHTVK de PCH K.
Ik had een kort telegram opgesteld, maar aangezien onze ops-mensen aan de grond de Q-code niet kenden, telexafkortingen gebruikt.

Transavia Schiphol {telexnummer}
Transavia PHTVK dep Rom (tijd) arr Mogadishu (tijd) fl 350 o/b fre 34 ton Hendriks. Ik kreeg een keurige QSL terug en toen PBL ? Wat was dat nou ook weer? 0 ja, preambule dus toegevoegd. PHTVK datumtijdgroep en aantal woorden en toen was alles in orde en namen we afscheid van elkaar met veel tu en gb.
De ionge co-pilot had zoiets natuurlijk nooit meegemaakt en had wat verbaasd het schouwspel gadegeslagen.
De PHTVK is toen nog een aantal maanden in dienst van Transavia gebleven. maar de seinsleutel heb ik niet meer aangeraakt.

Had ik eigenlijk wel recht op wat ik gedaan had? Ja en nee. Elke keer dat ik mijn navigatiebrevet moest verlengen vroeg ik ook verlenging van mijn radiotelegrafistenbrevet aan, daarbij valsheid in geschrifte plegend, door in te vullen dat ik 10 uur als telegrafist gevlogen had. Dat ging goed tot 1974. Toen was het inlegvel vol.
De RLD had de telegrafist al jaren afgeschreven en beschikte niet meer over nieuwe telegrafistenbrevetten. Ik heb mijn brevet toen maar omgeruild voor een telefoniebrevet.
Een paar jaar geleden heb ik mijn luchtvaartverzameling geschonken aan Aviodrome en daar waren ook deze brevetten bij.

Ik denk dus, dat ik de laatste van ons Korps ben, die nog een keer zijn oude beroep kon uitoefenen. Als er iemand is die na januari 1971 nog verbinding heeft gemaakt vanuit een vliegtuig in CW, dan hoor ik dit graag!

Groeten aan allemaal

FRED HENDRJKS

CW, TYPEN EN STENO

Van Monika Pouw-Arnold—PA3FBF

PAØTLX/Pim stuurde mij laatst de uitspraak van iemand anders, die beweert, dat CW leren wel zo iets is als typen en steno leren. Welk een "belediging" voor de fijnbesnaarde CW-amateur, niet waar? Ik antwoordde Pim het onderstaande (iets bewerkt):

Tja, uit fysiologisch zicht heeft die "iemand" niet ongelijk inzake CW leren net als typemachine en steno. Het leerproces is hetzelfde, alleen de verkregen vaardigheden zijn verschillend. Zo "boers" als dit moge klinken in CW-minnende oren...

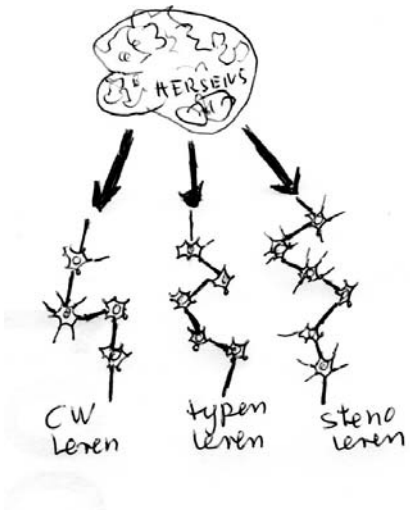

Het leerproces zet de hersenen er toe aan, dat er "signaalwegen" tussen bepaalde hersencellen nieuw worden aangelegd. Hoe vaker men oefent met CW of steno of blind typen, des te eerder scha-

kelen de zenuwcellen de signalen “door” naar de volgende cel, en die op haar beurt weer door naar de volgende, totdat het besturingscentrum voor de hand(en) is bereikt en die elektrische impulsen in actie worden omgezet. Belangrijk is, de nieuwe vaardigheid te blijven onderhouden, want anders “slibben” de nieuw aangelegde signaalwegen weer “dicht”. Men kan dit vergelijken met een rivier die zijn bed graaft, hoe langer des te dieper, maar indien de watersnelheid geringer wordt of zelfs stopt (dus weinig of niets meer aan het ooit geleerde wordt gedaan), gaat zijn bed weer dichtslibben. Hoe dieper het bed van de rivier, des te langer duurt het dat het weer met grond opgevuld is. Dit is weer te vergelijken met dat men iets, wat men zo net even heeft leren beheersen, zeer snel weer vergeten is; en dat door veel gebruik goed ingeslepen vaardigheden veel langer worden onthouden.

Raadselachtig blijft wel in dit verband: als je ooit eens fietsen hebt geleerd en het nooit meer doet tot op hogere leeftijd: dat je met dan op een fiets stappen toch meteen weer het evenwicht weet te houden. Vreemd. Dit hoeft niet opnieuw aangeleerd te worden. Alleen de reactiesnelheid op verkeerssituaties uit dan ook het zicht van de fietser moet opnieuw worden geleerd .

Ik ben juist in die ongelukkige situatie, dat ik helemaal opnieuw het 10-vingersysteem en blind typen moet gaan leren. Examen februari as. Ik heb reeds in 1972 mijn typediploma gehaald met zelfs een “10”, maar in die gevolgde 37 jaar is mijn methode een halfblinde geworden met nog maar ca. 7 vingers; wel razend snel. En werd deze ten zeerste afgekeurd op mijn net begonnen opleiding als medisch secretaresse bij de Nederlandse Academie voor Medisch Secretaresses (NAMS) in Amsterdam.
Nu met dat opnieuw blind moeten gaan typen en dus mijn vingers anders te leren gebruiken maak ik precies door - dacht ik al enkele keren de laatste weken - wat ik toen als CW-beginner door moest maken met leren horen van de tekens op hogere snelheid en de zeer lange momenten, waar het niet vooruit lijkt te gaan. Ik weet nog, hoe onwennig het was, toen ik na ca. 17 jaar 1987 voor het allereerst weer op de handpomp probeerde te seinen: helemaal geen "gevoel" had ik meer ervoor in mijn hand/handgewricht. Ook het van buiten seinen lukte niet meer, terwijl ik met 13, 14 er nog helemaal geroutineerd in was. Die 20 wpm van toen heb ik nog steeds op tape staan. Nemen kon ik toen net 6 wpm: ik kon dus toen mijn eigen teksten niet lezen ☺

Precies zo gaat het nu met dat typen. Ik denk, "hoe is het nou mogelijk om blind die en die toets toch altijd correct aanslaan (of niet)", maar wonderwel lukt het – meestal. Het leerproces voor typen heeft vgs. mij grote overeenkomst met CW leren, dat ook 26 letters, 10 cijfers en nog een rits leestekens behelst. Door steeds herhaald hetzelfde te typen "ram" je bepaalde handbewegingen bij bepaalde tekens in je hersens totdat ze tot reflexen zijn verworden door de snel geworden signaalwegen in de hersens. Met CW nemen is het: steeds hetzelfde horen en reflexachtig leren neerschrijven en later ook leren seinen zonder na te hoeven denken, uit welke elementen elke letter bestaat.

Op zeker moment komt met CW een omslagpunt: opeens schrijf je CW buiten je bewustzijn om mee, dus zonder meer na te hoeven denken “welk teken heb ik daar net gehoord? Aha! Snel neerschrij-

APRS
ZELFBOUWPROJECT

Automatic Position Reporting System voor 2-meter

Steeds meer zendamateurs houden zich bezig met APRS via de 2-meter band. Een prachtige methode voor plaatsbepaling en localisatie. Inmiddels zijn er diverse modems, interfaces, GPS ontvangers, etc. te koop of zelf te bouwen. En het liefst wil je natuurlijk een aparte zendontvanger speciaal voor APRS, zodat de 'gewone' set beschikbaar blijft voor het maken van verbindingen. Museum Jan Corver beschikt momenteel over een grote partij gebruikte Bosch KF161 mobilofoons die ideaal zijn voor deze toepassing. De mobilofoons zijn door ons reeds van het juiste kristal voorzien (144.800 MHz) en zijn volledig afgeregeld. Een aansluitschema is bijgevoegd, zodat je zelf de randapparatuur eenvoudig kunt aansluiten.

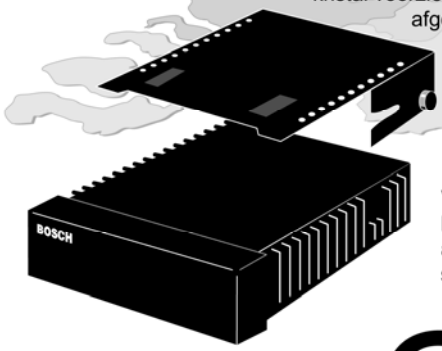

Voor de prijs hoef je het niet te laten... De omgebouwde en afgeregelde Bosch KF161kost slechts:

€ 16,-

inclusief BTW, exclusief verzendkosten
afhalen kan natuurlijk ook!

Verkoop in Noord-Nederland via
Rob Spijker PE1RJY
Tel: 0515572988

MUSEUM JAN CORVER
MUSEUM VOOR RADIOZENDAMATEURISME

Museum Jan Corver, Broekkant 1, 6021 CR Budel • e-mail: ws19@iae.nl
Het museum is geopend op elke 1e en 3e zaterdag van de maand

Binnenkort is onze vernieuwde website beschikbaar op http://www.jancorver.org

ven". Dit heb ik bij mij overigens heel duidelijk waargenomen: op een dag stond inééns de genomen tekst al op papier, terwijl ik deze tekst juist neer wilde schrijven. Ik heb een gezicht getrokken als een koe die het hoort donderen, absoluut. De tekens rolden van dit moment af vanzelf uit de pen en ook nog netjes aan elkaar geschreven. Ik vond het echt wonderbaarlijk, tot wat onze hersens in staat zijn. Met typen is dat het punt, waar je zonder nog na te denken alle toetsen meteen goed aanslaat, de hersens dus alleen aan de "goede" vingers hun commando geven.

Steno heb ik toen ook moeten leren voor mijn medisch analistenopleiding, het diploma net als voor typen was verplicht om tot het examen te worden toegelaten. Ook met steno zie ik overeenkomsten met CW leren: je leert "gecodeerde" lettergrepen, en je moet deze op spreeksnelheid zonder bewust nadenken met horen onmiddellijk neer kunnen schrijven. Ook hier heb je het omslagpunt van bewust naar onbewust. Ik was van steno leren overigens zeer snel ontzettend teleurgesteld, wat me nog steeds verbaast. Ik had het me toen nét zo spannend voorgesteld als CW leren, ik ging dus hooggemotiveerd naar mijn eerste steno-les. Maar het was voor mij meteen een saaie bedoening. Op mijn analistenopleiding waren er 2 meisjes, die prompt wél de smaak te pakken kregen en doorgingen met nog hogesnelheidssteno te gaan leren.

Laatst heb ik op TV gezien over een jonge blinde rechter. Zij gebruikt software, die teksten uitspreekt, en zo "leest" ze al haar dossiers. Door dit erg veel gedaan te hebben speelt ze de software zo snel af, dat een gewoon mens absoluut niets meer kan verstaan van dat hogesnelheidsgekwek - zij wel, en uiteraard alles! Puur door het steeds weer te (moeten) doen heeft ze haar "neem"-tempo kunnen verhogen en kan zodoende veel tijd besparen. Dit is hetzelfde principe van steeds bekwamer worden met iets totdat de snelheid waarmee dat gaat de normale sterveling een wonder lijkt. Dit komt het meeste overeen met CW steeds sneller te gaan leren nemen door ervaring. CW-beginners vinden 15 wpm al totaal onneembaar (weet ik uit eigen ervaring) totdat ze er zelf spelenderwijs ook op of zelfs boven die snelheid zitten. Dit is zo gegaan met PAØPDO / Piet in Oss. Hij zat misschien op 8 wpm neemsnelheid – seinen ging natuurlijk veel en veel sneller - toen ik hem tegenkwam op 80 m. Dit jaar op de DvdRA heeft hij na de vonkenboer-wedstrijd bij de morsevaardigheidsproef (1 minuut nemen) toch foutloos 25 wpm kunnen nemen. Puur door ca. 3 jaar lang zo goed als elke week slechts 1 keer ge-QSO'd te hebben.

Een hersenwetenschapper zou dit precies kunnen uitleggen met bewust leren, dat mettertijd onbewust reageren wordt, kortetermijngeheugen, langetermijngeheugen; er zijn verschillende delen van de hersens, die hier samen- en ook na elkaar werken.

En toch: boekwerken en magazines wereldwijd staan vol met ervaringen met CW leren en gebruiken, en worden deze verhalen gretig gelezen. Heeft iemand van jullie dit soms ook voor steno of typen gezien? Nee zeker ... Dus is er met CW wel nog iets speciaals aan de hand, dat niet in woorden is te bevatten. PAØBFN/sk (AS nr. 3/2009) heeft er wel een mooie poging toe gedaan .

vy 73,

Monika

The Fool on the Hill

Een verslag van een SOTA-expeditie

van Geert Paulides—PA7ZEE/p

Jaren geleden zei Wim PA3ALG eens tegen mij dat hij er over dacht om in het bos een draadje in een boom te gooien. Mijn eerste gedachte was: "Het gaat niet goed met die man". Voorzichtig vroeg ik wat hij beoogde. Hij legde mij, geduldig als altijd, uit dat hij met een klein setje zittend onder een boom CW-verbindingen wilde maken.
Mijn "Club van Draadje-gevoel" reageerde nogal heftig; dat wilde ik ook!
Met de hulp van Jaap PA0IF heb ik eerst de kans gehad om mijn morsevaardigheid af te stoffen en de snelheid wat op te voeren. Dat is redelijk gelukt en ik probeer dat ook te onderhouden door regelmatig in CW-contesten mee te doen en CW-QSO's te maken.
Hoewel ik nog steeds geen 'echte' telegrafist ben, kan ik mij redelijk redden.

Programma van Wensen

Ongeveer gelijktijdig ben ik mij gaan verdiepen in de spullen die je nodig hebt om onder een boom met radio bezig te zijn.
Dat begint met het opstellen van een soort Programma van Wensen.
Eerst heb ik het doel geprobeerd te definiëren. Dat valt te omschrijven als buiten in de natuur zonder hulpmiddelen radioverbindingen maken. Ongeveer wat we als afdeling met de velddag doen.
Uitgaande van vervoer op de fiets en het laatste stuk te voet was het duidelijk dat het allemaal klein en licht moest zijn. Het moest allemaal passen in een niet te grote rugzak. Dat 'allemaal' is dus echt alles van voeding tot en met de antenne. Ook eten en drinken hoort daarbij.

KX-1 van Elecraft

De eerste zendontvanger met antenne en voeding die helemaal voldeed aan die wensen was de KX-1 van Elecraft die ik heb gebouwd. Daarvan heb ik in de Amstelstraler verslag gedaan in 'Festina Lente'. Het voordeel van de KX1 is dat de transceiver al een tuner en een voeding bevat en samen met de Mini Paddle van Palm Radio, in een met schuimplastic gevoerde lunchbox van Blokker past. Met de antenne, manual en zelf gemaakt mini logboek is een kleine cameratas voldoende om alles te bergen wat nodig is. Met die uitrusting heb ik tijdens vakantiereisjes leuke en verrassend verre QSO's gemaakt.
Tijdens één van die reisjes kwamen we in het ertsgebergte bij Annaberg terecht in een hotel boven op de Pöhlberg. Vanaf het terras met koud bier in de zon, heb ik leuke verbindingen gemaakt met o.a. IJsland (voor de kredietcrisis). Echt het prettige met het aangename gecombineerd dus.

SOTA

Thuis gekomen ontdekte ik dat de berg waar vandaan ik die verbindingen had gemaakt in het SOTA-bestand was opgenomen. SOTA staat voor Summits On The Air [1].
Iedereen kan meedoen aan de SOTA-activiteiten zowel de 'Activators' als ook de 'Chasers'. Om 1 punt te verdienen als Activator moet je tenminste 10 QSO's maken vanaf een berg of heuvel die in het SOTA-programma is opgenomen. Hoewel ik geen 10 verbindingen had gemaakt (door het bier?), was dit iets dat nog meer mijn 'Club van Draadje"-gevoel activeerde. Ik ging het eerdere Programma van Wensen nog eens kritisch bekijken. Naast CW zou het ook mooi zijn om in

SSB en FM verbindingen te kunnen maken. Daar had ik in Nieuw Zeeland met de FT-817 al veel ervaring mee opgedaan. Maar daar gingen de spullen mee in de camper en was er 230 V-netspanning op elke camping.
Na veel puzzelen had ik een uitrusting bij elkaar die zo draagbaar was dat er mee kon worden gelopen en geklommen en enig comfort zoals water en brood ook mee kon.

Bergen in Nederland

In het programma van SOTA blijken er in Nederland vier heuvels te zijn die aan de SOTA-criteria voldoen.

PA/ PA002	Vrouwenheide	216	708	50 50 45 N	05 57 09 E
PA/PA-003	Observant (St.ietersberg)	170	557	50 48 50 N	05 41 21 E
PA/PA-004	Torenberg (Apeldoorn)	107	351	52 14 05 N	05 51 28 E
PA/PA-005	Galgenberg (Terlet)	102	334	52 03 50 N	05 55 56 E

Verder zoekend blijkt dat er in de praktijk drie over blijven omdat de Torenberg in een ontoegankelijk wildpark is gelegen. Voor de Galgenberg is toestemming nodig omdat het op een terrein van een vliegveld ligt.

SOTA-expeditie

Na ampel overleg heb ik Vrouwenheide uitgekozen. De naam stond mij wel aan omdat ik wel wat heb met vrouwen en er woont een oud cursist in Brunssum. Dat is Maurice, toen nog PD1BZV en inmiddels na zelfstudie PA9H. Na wat e-mailtjes heen en weer werd besloten dat wij samen PA/PA-002 zouden gaan activeren. Ook de jongste QRPieter van Maurice zou deelnemen aan de expeditie.
Na een gastvrij onthaal in Brunssum zijn we de andere ochtend naar Vrouwenheide gereden. De weersverwachting was niet best omdat voor heel Nederland neerslag werd verwacht.
Ik had daarom een grote paraplu bij mij zoals hengelaars die gebruiken.
Op de locatie aangekomen viel de afstand tussen de parkeerplaats en de top van de heuvel best mee. Hoogstens een paar honderd meter zodat ook het sjouwen heel goed te doen was.
Zelf had ik al mijn spullen in één keer boven, maar Maurice en zoon Eldin liepen een paar keer. In overleg werden de plaatsen gekozen waar we de masten zouden opzetten. Maurice had glasfiber mastdelen die samen een mast van een meter of zes vormden. Bovenop kwam een vier elements 2 m-Yagi die met slimme lijntjes gericht kon worden. Verder had Maurice verschillende andere antenne voor HF aan de mast bevestigd. Naast een vertical gebruikte hij ook een dipool van twee meetlinten.
Zelf had ik een inverted V van 2 x 18 m aan een uitschuifbaar mastje van 8 m hoog.
Toen de boel stond werden de transceivers aangesloten. Ik had voor de voeding van mijn FT-817 een accu van 12 Ah van Anton PE1JAS geleend. Na het inschake-

len en tunen bleef het doodstil zodat ik ging zoeken wat er mis was. Met de volumeregelaar wijd open draaide ik over de band en er was geen spoor van een signaal of ruis. Plotseling kwam er een amateurstation door en blies ongeveer mijn trommelvliezen er uit. De conclusie is dat er ongekend weinig QRM is als je zover van de bewoonde wereld bent. Echt een aanrader!

Omdat het een doordeweekse dag was bleek er niet al te veel activiteit op HF en op 2 m SSB nog minder. Toch hebben we in een paar uur voldoende QSO's kunnen maken om een SOTA-punt te verdienen. Een bijzonder QSO was met Gerard, DL/PA1AT die ergens op een berg in DL-land actief was. Om een uur of drie vonden we het genoeg en gingen de boel inpakken.

Op weg naar huis begon het te regenen en niet zo'n beetje ook. Het bleek dat het in heel Nederland had geregend maar dat het uiterste puntje van Limburg droog was gebleven.

De titel van dit verhaal?

Een lied van de Beatles dat begint met: "Day after day, alone on a hill" en dat geeft het gevoel weer als je daar in de natuur QRV bent. Zeker voor herhaling vatbaar.

1 http://www.sota.org.uk/

Cursus CW ?

Goed besluit voor 2010!

van Monika Pouw-Arnold—PA3FBF

Van Vincent/PA3VIN hoorden we laatst, dat hij erg graag CW wil leren. Hij heeft het al eerder thuis geprobeerd in zijn eentje met het G4FON-proggie, maar hij mist toch "een stok achter de deur" om daarmee door te zetten. Zeer waarschijnlijk vergaat dit ook anderen zo. Graag melden dan, want hier doet zich een unieke mogelijkheid vóór voor jullie!

Als er ook maar één aanmelder is ☺, wil ik graag optreden als jullie "stok achter de deur" resp. CW-lerares. Bij voorkeur in

vorm van 1 avond per week in een rondje, met iedereen thuis achter zijn zender. Óf op 2 óf op 80 m, dat hangt af van de afstand, want ik heb er slechts een kort 2-m-GP'tje met nauwelijks gain. Misschien kan er alternatief, als er wederzijds problemen met de ontvangst per FM of SSB op 2 m zijn, één van de CW-leerlingen zijn grote shack of woonkamer ter beschikking stellen om ons als oefengroepje te huisvesten, ééns in de week ?

In de cursus gaan jullie de morsecode leren, met op het eind in het CW-verkeer veel gebruikte afkortingen, Q-codes en vooral "operating practice". Dit laatste is effe wennen in CW. Wij maken ook testjes met meeschrijven in QSB en QRM. Zodoende komen jullie goed beslagen ten ijs voor jullie allereerste CW-QSO óók op HF.

Geïnteresseerden kunnen zich melden bij mij. Mijn e-mailadres: zie colofon. Graag ook vermelden of jullie over een PC beschikken, want omdat ik slechts 1 avond per week vrij kan maken, moet ik helaas (..) huiswerk geven in vorm van oefenen met het G4FON-proggie in de week tussen de lessen. Dit programma is gratis down te loaden; google eens op "G4FON". Maar letten jullie eens op: de eerste tekens gaan erin als honing, en dit helpt je gaande te houden mocht het in de loop van de cursus eens tegenvallen.

In het geval dat er bij jullie thuis geen PC aanwezig is, of jullie er niet mee om kunnen gaan: daar vinden wij zeker wat op.

De redactie en het bestuur wenst jullie allen een UFB Sinterklaas, Kerst en een goede start in het nieuwe jaar!

Amsterdamseweg 151

1182 GT Amstelveen

Tel: 020-4419463

Fax: 020-4457412

E-mail: **info@stevab.nl**

Voor bereikbaarheid, openingstijden en productinformatie:
http://www.stevab.nl

Elektronica-onderdelen

Elektra-materiaal

Reparatie van Radio/TV/Video's en

Klein huishoudelijke apparaten, ook

Computers en computeronderdelen

Korting op vertoon van uw VERON AØ2 lidmaatschapsbewijs